Ministerstvo vnitra
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Koncepce
požární prevence v České republice

Praha 2003

© MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

ISBN 80-86640-09-4

OBSAH:

ČÁST PRVNÍ **5**

VÝCHOZÍ PODMÍNKY **5**
1 Ústavní pořádek 5
2 Požární prevence jako součást systému 5
3 Koncepční dokumenty 6

ČÁST DRUHÁ **6**

ANALÝZA PROSTŘEDÍ **6**
1 Právní rámec 6
1.1 Předpisy Evropské unie 7
1.2 Národní předpisy 8
1.3 Technické normy a další normativní dokumenty 10
2 Orgány veřejné správy 12
2.1 Ministerstvo vnitra 12
2.2 Ministerstva a jiné státní orgány 14
2.3 Orgány kraje 14
2.4 Obce 14
2.5 Reforma a modernizace veřejné správy 15
3 Hasičský záchranný sbor České republiky 16
3.1 MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR 16
3.2 Hasičské záchranné sbory krajů 25
4 Právnické osoby a podnikající fyzické osoby 30
5 Fyzické osoby 31
6 Občanská sdružení 31
7 Pojišťovny 32
8 Očekávaný vývoj 32

ČÁST TŘETÍ **34**

KONCEPCE POŽÁRNÍ PREVENCE **34**
1 Stanovení priorit 34
2 Základní teze a zaměření koncepčních úkolů 35
2.1 Legislativa 35
2.2 Řízení a výkon státní správy na úseku požární prevence 37
2.3 Spolupráce s ministerstvy, dalšími ústředními správními úřady a orgány veřejné správy 40
2.4 Vzdělávání a odborná příprava na úseku požární ochrany 41
2.5 Informační systémy a využívání statistických údajů 42
2.6 Preventivně výchovná činnost 42
2.7 Spolupráce s občanskými sdruženími a pojišťovnami 43
2.8 Technická normalizace 44

3 Realizace koncepčních úkolů 44
3.1 Krátkodobé úkoly (časový horizont do dvou let) 44
3.2 Střednědobé koncepční úkoly (časový horizont dva až pět let) 45
3.3 Dlouhodobé a trvalé úkoly 45

PŘÍLOHA č. 1
Vybrané prováděcí právní předpisy k zákonům bezprostředně souvisejícím se zabezpečováním úkolů na úseku požární prevence 49

PŘÍLOHA č. 2
Vybrané české technické normy a normativní dokumenty 53

PŘÍLOHA č. 3
Analýza sledovaných položek nařízení vlády k technickým požadavkům na výrobky 55

PŘÍLOHA č. 4
Celorepublikový přehled o vývoji kontrolní činnosti v letech 1996 - 2000 65

PŘÍLOHA č. 5
Zaměření preventivně výchovné činnosti na úseku požární ochrany 67

KONCEPCE POŽÁRNÍ PREVENCE V ČESKÉ REPUBLICE

ČÁST PRVNÍ

VÝCHOZÍ PODMÍNKY

1 Ústavní pořádek

Základní právo na ochranu života, zdraví a majetkových hodnot je zakotveno v ústavním pořádku České republiky[1]). Podle čl. 1 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, je garantem ochrany životů, zdraví a majetkových hodnot stát.

2 Požární prevence jako součást systému

Systém ochrany životů, zdraví a majetkových hodnot, jakož i působnost při výkonu státní správy v jednotlivých oblastech státem chráněných zájmů, je kodifikován právním řádem České republiky. Významnou součástí a základním principem tohoto systému ochrany je předcházení rizikům, tedy prevence. Činnosti příslušných orgánů probíhají koordinovaně, avšak systém je koncipován tak, aby jeho jednotlivé součásti byly schopny plnit stanovené úkoly samostatně.

V oblasti požární ochrany je působným ústředním orgánem státní správy Ministerstvo vnitra[2]), přičemž úkoly státu na úseku požární ochrany zabezpečují na příslušných úrovních hasičské záchranné sbory krajů (dále jen „HZS krajů“) a v přenesené působnosti také orgány krajů a orgány obcí.

Účinná ochrana životů, zdraví a majetku před požáry je výsledkem spolupůsobení celé řady faktorů. K těm základním patří stanovení a plnění stanovených úkolů a opatření v oblasti předcházení požárům, připravenosti k hašení požárů a zabránění jejich šíření, jakož i vlastní činnosti při hašení požárů. Požární prevence je organickou a nedílnou součástí celého tohoto systému a do značné míry ovlivňuje úspěšnost fungování jeho prvků i systému jako celku.

Obecně platí, že základním parametrem pro stanovení míry státem garantované pomoci je společenská únosnost rizika. Tato míra je závislá na jeho ekonomické úrovni a technické vyspělosti. Společenská únosnost rizika se stanoví na základě hrubého domácího produktu ve vztahu k počtu obyvatel, kterým je státem pomoc garantována. Vliv zde má rovněž stupeň a úroveň likvidity pojišťoven, které mohou společensky únosnou mez rizika posunout nad rámec státem garantované pomoci.

---

[1]) Čl. 112 ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky.

[2]) § 12 odst. 1 písm. g) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Na základě komplexní analýzy problematiky požární ochrany, podepřené dlouhodobě získávanými statistickými údaji, je možno konstatovat, že optimálně stanovená a fungující opatření v oblasti požární prevence jsou nejlevnějším a nejúčinnějším způsobem ochrany před požáry, resp. ochrany vedoucí k významnému snížení nebezpečí vzniku požáru a jeho šíření.

3 Koncepční dokumenty

Základními koncepčními dokumenty, zahrnujícími i oblast požární prevence v České republice, jsou:

a) Bezpečnostní strategie České republiky, schválená usnesením vlády č. 80 ze dne 22. 1. 2001,
b) Střednědobá koncepce resortní politiky Ministerstva vnitra ČR v letech 2002 – 2005, schválená v září 2002,
c) Koncepce požární ochrany vycházející z programového prohlášení vlády, schválená dne 24. září 1996, a dílčí koncepční dokumenty na ni navazující,
d) Koncepce výstavby Hasičského záchranného sboru ČR, schválená dne 3. srpna 2000,
e) Koncepce výzkumu a vývoje v působnosti Ministerstva vnitra z 19. 12. 2000.

Dalšími koncepčními materiály, které bezprostředně souvisejí s problematikou požární prevence, jsou:

a) Plány hlavních úkolů MV-generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky a hasičských záchranných sborů krajů,
b) Plány legislativních úkolů Ministerstva vnitra – Pokyny Ministra vnitra a další,
c) Národní program přípravy ČR na vstup do EU a program Přístupového partnerství.

ČÁST DRUHÁ

ANALÝZA PROSTŘEDÍ

1 Právní rámec

Základním principem požární ochrany v ČR je vytváření a rozvíjení podmínek pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech. K dosažení tohoto cíle byly právními předpisy stanoveny povinnosti ministerstev a jiných státních orgánů, právnických a fyzických osob, postavení a působnost orgánů státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany, jakož i postavení a povinnosti jednotek požární ochrany.

Vývoj v oblasti reformy veřejné správy, změny související s rozšířením působnosti orgánů požární ochrany, ale také negativní zkušenosti s praktickým uplatňováním některých ustanovení zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o požární ochraně“), po jeho „velké“ novele, provedené zákonem č. 203/1994 Sb., a na základě této novely vydaných prováděcích právních předpisů, vyvolaly potřebu zásadní změny v této oblasti. Po provedené analýze stavu a problémů vyskytujících se při aplikaci

právních předpisů na úseku požární ochrany byla připravena a v roce 2000 v rámci legislativního procesu projednána a přijata novela zákona o požární ochraně a zcela nová právní úprava týkající se Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „HZS ČR“), integrovaného záchranného systému a krizového řízení.

Tento proces pokračoval v roce 2001 přípravou návrhů a přijetím prováděcích právních předpisů k zákonu o požární ochraně.

Veškeré právní předpisy na úseku požární ochrany v České republice byly připravovány a koncipovány v duchu sbližování právních předpisů České republiky s právem Evropských společenství (dále jen „ES“). Současně je nutno konstatovat, že výše popisovaný vývoj v oblasti právní úpravy požární ochrany reagoval na kritickou analýzu existujícího stavu a právně kodifikoval z toho vyplývající nezbytné změny, ale současně respektoval a zohlednil stav, který byl dán předchozí právní úpravou. Takto zajištěná kontinuita právních předpisů na úseku požární ochrany nepochybně zásadním způsobem přispěla k nezbytné stabilizaci systému a vytvořila prostor k dalšímu zlepšování podmínek v celé oblasti ochrany životů, zdraví a majetku před požáry, tedy i požární prevence.

1.1 Předpisy Evropské unie

Oblast požární ochrany nepatří z hlediska předpisů Evropské unie (dále jen „EU“) do rámce komunitárního práva. V jednotlivých evropských zemích je tedy organizace požární ochrany, a tím i požární prevence, řešena na základě národních předpisů, které se nemusí vyznačovat prvky slučitelnosti.

V oblasti sekundárního práva ES se k zajištění požární bezpečnosti bezprostředně vztahuje pouze směrnice Rady č. 89/106/EHS ze dne 21. prosince 1988 a její Interpretační dokument č. 2, týkající se základních požadavků na požární bezpečnost staveb. Z hlediska klasifikace požární odolnosti stavebních výrobků, staveb a jejich částí byla směrnice Rady č. 89/106/EHS provedena rozhodnutím Komise ES č. 2000/367/ES ze dne 3. května 2000. Citovaná směrnice Rady byla do právního řádu České republiky zapracována, a to v rámci předpisové základny upravující podmínky požární bezpečnosti staveb. Veškerá další uvažovaná opatření a legislativní záměry Ministerstva vnitra související s úpravou podmínek požární bezpečnosti staveb musí a budou z požadavků vyplývajících z této směrnice Rady vycházet.

Řada směrnic EU však obsahuje požadavky na výrobky z hlediska jejich bezpečnosti, požadavky na bezpečnost a předcházení nebezpečným stavům a na připravenost k jejich zvládání. Součástí takto pojaté bezpečnosti je rovněž požární bezpečnost. Jedná se například o oblasti chemických látek a chemických přípravků, prevence závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a stanovení technických požadavků na výrobky včetně způsobů posuzování shody. Tyto směrnice byly transponovány do právního řádu České republiky zvláštními zákony[3]) a předpisy vydanými k jejich provedení.

[3]) Například zákon č. 157/1998 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, zákon

1.2 Národní předpisy

1.2.1 Právní předpisy vydané v působnosti Ministerstva vnitra

Základní právní rámec pro ochranu životů, zdraví a majetku z hlediska požární prevence tvoří následující právní předpisy vydané v oblasti působnosti Ministerstva vnitra:

a) zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
b) zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
c) zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
d) zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů,
e) vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci),
f) vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany,
g) vyhláška č. 277/2001 Sb., o organizaci přijímacího řízení, průběhu studia a jeho ukončování ve školách požární ochrany a o finančním a hmotném zabezpečení žáků,
h) vyhláška č. 323/2001 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů,
i) vyhláška č. 324/2001 Sb., kterou se stanoví požadavky na fyzickou a zdravotní způsobilost příslušníků Hasičského záchranného sboru České republiky, druhy služeb zvlášť obtížných a zdraví škodlivých a postup při udělování ozdravného pobytu, ve znění pozdějších předpisů,
j) vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému,
k) nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, ve znění nařízení vlády č. 498/2002 Sb.,
l) vyhláška č. 87/2000 Sb., kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živic v tavných nádobách,
m) vyhláška č. 254/1999 Sb., o technických podmínkách požární techniky, ve znění nařízení vlády č. 352/2000 Sb., kterým se mění některé vyhlášky ministerstev a jiných správních úřadů,
n) vyhláška č. 255/1999 Sb., o technických podmínkách věcných prostředků požární ochrany, ve znění nařízení vlády č. 352/2000 Sb., kterým se mění některé vyhlášky ministerstev a jiných správních úřadů,
o) vyhláška č. 202/1999 Sb., kterou se stanoví technické podmínky požárních dveří, kouřotěsných dveří a kouřotěsných požárních dveří,
p) vyhláška č. 85/1999 Sb., kterou se stanoví metody pro zjišťování hořlavosti a oxidačních vlastností chemických látek a chemických přípravků,
q) nařízení vlády č. 79/1994 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a služeb, orgánů celní správy, příslušníků Sboru požární ochrany a zaměstnanců některých dalších organizací (služební platový řád), ve znění pozdějších předpisů,
r) vyhláška č. 111/1981 Sb., o čištění komínů,

č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

s) vyhláška č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.

1.2.2 Právní předpisy související

Se zabezpečováním úkolů na úseku požární prevence bezprostředně souvisí celá řada dalších právních předpisů vydaných v působnosti jiných ministerstev nebo ústředních orgánů státní správy. Mezi ty základní patří:

a) zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,
b) zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů,
c) zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů,
d) zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií),
e) zákon č. 157/1998 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
f) zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
g) zákon 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků),
h) zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů,
i) zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů,
j) zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů,
k) zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
l) zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů,
m) zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů,
n) zákon č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů,
o) zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
p) zákon č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a státní báňské správě, ve znění pozdějších předpisů.

Vybrané prováděcí právní předpisy k zákonům, které bezprostředně souvisejí se zabezpečováním úkolů na úseku požární prevence, jsou uvedeny v příloze č. 1.

1.2.3 Právní předpisy krajů a obcí

Právní rámec požární prevence dotvářejí právní předpisy krajů a obcí, vydávané na základě zákona o požární ochraně. Jedná se o nařízení orgánů krajů podle § 27 odst. 1, jakož i obecně závazné vyhlášky obcí podle § 29 odst. 1 zákona o požární ochraně.

1.2.4 Přístup k národním předpisům a předpoklady dalšího vývoje v této oblasti

Je možno konstatovat, že existující právní rámec systému ochrany životů, zdraví a majetkových hodnot vytváří dostatečný prostor a stanoví odpovídající podmínky pro zajišťování úkolů souvisejících s ochranou před požáry – tedy i pro oblast požární prevence. A to nepochybně na úrovni vyspělých zemí EU.

Toto konstatování však neznamená, že nebudou analyzovány možné problémy a v souvislosti se sledovanými vývojovými trendy (například ve výstavbě) nebudou hledány další možnosti a (za využití zmocňovacího ustanovení uvedeného v § 24 odst. 2 zákona o požární ochraně) následně realizovány příslušné legislativní kroky k dalšímu doplnění právního rámce upravujícího oblast požární prevence.

Z tohoto pohledu bude rovněž (v rámci připomínkových řízení) přistupováno k návrhům právních předpisů, které jsou v působnosti jiných ministerstev a ústředních orgánů státní správy a jejichž obsah souvisí s problematikou požární bezpečnosti.

1.3 Technické normy a další normativní dokumenty

Na základě ustanovení § 4 zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jsou české technické normy (dále jen „ČSN“) dokumenty, jež nejsou obecně závazné, a které poskytují pro obecné a opakované používání pravidla, směrnice nebo charakteristiky činností nebo jejich výsledků zaměřené na dosažení optimálního stupně uspořádání ve vymezených souvislostech.

1.3.1 Vazba na právní předpisy

Splnění podmínek požární bezpečnosti obecněji stanovených právními předpisy (například vyhláška o požární prevenci a vyhláška č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu) lze v některých případech prokázat splněním normativních požadavků, resp. normových hodnot (například ČSN 73 0802 Požární bezpečnost staveb - Nevýrobní objekty, ČSN 07 8304 Tlakové nádoby na plyny - Provozní pravidla). Splnit podmínky a požadavky takto stanovené právními předpisy odlišně od příslušných normativních požadavků, resp. normových hodnot, je samozřejmě možné. Ovšem jen za současného prokázání, že navrženým odlišným řešením se dosáhne stejné nebo vyšší úrovně bezpečnosti.

1.3.2 Požární bezpečnost staveb

Z hlediska požární prevence patří mezi nejvýznamnější skupinu českých technických norem kodex norem z oboru požární bezpečnosti staveb (ČSN řady 73 08). Jedná se zejména o normy, které je možno podle jejich převažujícího obsahového zaměření rozdělit na projektové, zkušební a hodnotové. Je možno konstatovat, že tato skupina norem důsledně sleduje vývoj ve stavebnictví a pružně reaguje na změny související s přijímáním evropských

norem (dále jen „EN“) a začleňováním EN do systému ČSN, zejména v oblasti zkušebnictví. Z hlediska dlouhodobého vývoje se určité problémy vyskytují u norem projektových. Tyto normy rovněž reagují na vývojové trendy ve stavebnictví, nicméně z uživatelského hlediska se vyznačují značnou nepřehledností, což může být v některých případech způsobeno přílišnými podrobnostmi.

Stávající kodex technických předpisů upravujících požadavky v oblasti řešení požární bezpečnosti staveb vychází z principů obsažených v řadě mezinárodních předpisů nebo předpisů některých zemí Evropské unie. Mohlo by se v důsledku toho schematickým přístupem dojít k nesprávnému závěru, že stávající stav je vyhovující. Na základě již zaznamenaných poznatků je však třeba přistoupit k hlubší analýze stávajícího stavu, zpracování studie a stanovení potřebného směru na základě výsledků (v oblasti analýzy poznatků z požárů v některých druzích staveb byly v rámci HZS ČR první kroky již učiněny).

Při zpracování příslušných podkladových materiálů a návrhů se bude vycházet z těchto priorit:

a) důsledná implementace požadavků v oblasti požární bezpečnosti staveb stanovených právními předpisy EU, se zapracováním požadavků obsažených v předpisech vydaných a uplatňovaných v EU k odstraňovaní bariér obchodu a sjednocování nároků na bezpečnost staveb i pracovišť,
b) zjednodušení systému se zvýrazněním vzájemných vazeb nebezpečí, chráněného zájmu a požadavků na požární bezpečnost,
c) zohlednění poznatků získaných při hašení požárů a uplatnění nároků na vytvoření podmínek pro hašení požárů,
d) vymezení vazeb na systém dosud uplatňovaný v řešení požární bezpečnosti staveb pro účely rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

1.3.3 Další skupiny českých technických norem a normativních dokumentů

Další významné skupiny českých technických norem tvoří normy upravující oblasti elektrické instalace a zařízení, hořlavých kapalin, technických plynů, lokálních spotřebičů a zdrojů tepla, komínů a kouřovodů, přičemž podmínky v oblasti požární bezpečnosti jsou součástí celé řady dalších předmětových ČSN. Nutno poznamenat, že i tyto skupiny norem zpravidla obsahují ustanovení vztahující se k požární bezpečnosti staveb.

Samostatným problémem v oblasti technické normalizace je existence platných ČSN, jejichž některá ustanovení nereagovala na vývoj právních předpisů a nejsou tedy s nimi v souladu. Příkladem je ustanovení čl. 42 ČSN 34 2710 Předpisy pro zařízení elektrické požární signalizace, kde je jednou ze stanovených podmínek typové schválení zařízení elektrické požární signalizace ministerstvem. Na základě příslušného zákona[4]) však tato zařízení od 24. února roku 2000 ministerstvo neschvaluje. Návrhy na příslušné změny byly Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví MV-generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen "MV-GŘ HZS ČR") předány. K realizaci těchto návrhů (změn norem) však doposud nedošlo. Obdobné problémy se vyskytují také v ČSN 73 6639 Zdroje požární vody a ČSN 73 0873 Zásobování požární vodou.

[4]) Zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Významnou skupinu normativních dokumentů, které se vztahují k požární prevenci, tvoří systém pravidel TPG, upravujících podmínky v oblasti plynárenství.

Vybrané ČSN a normativní dokumenty jsou uvedeny v příloze č. 2.

V návaznosti na právní předpisy o požární ochraně, zejména vyhlášku o požární prevenci a s přihlédnutím k průběhu projednávání jejího návrhu, se jeví jako nezbytné zapracovat do soustavy ČSN mezinárodní normu ISO 11602 a úzce spolupracovat při jejím zavádění.

V souvislosti s přípravou návrhu nového zákona o chemických látkách a chemických přípravcích a s ohledem na vyhlášku o požární prevenci bude nutno koordinovat provádění analýzy obsahové i věcné správnosti norem upravujících problematiku hořlavých kapalin.

2 Orgány veřejné správy

Orgány veřejné správy mají v systému ochrany životů, zdraví a majetkových hodnot nezastupitelnou úlohu. V souvislosti s reformou veřejné územní správy, která ukončila činnost okresních úřadů ke dni 31. 12. 2002 a převzetí jejich některých funkcí od 1. 1. 2003 obcemi s rozšířenou působností, byly provedeny změny právních předpisů upravujících postavení, působnost a povinnosti příslušných orgánů veřejné správy. Tyto změny bezprostředně zasáhly také do právního rámce vymezujícího vytváření podmínek pro účinnou ochranu životů, zdraví a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech. Tedy skutečnosti upravené právními předpisy bezprostředně souvisejícími se zákonem o požární ochraně.

Novela zákona o požární ochraně obsahuje návrhy na vypuštění pojmů „okresní úřad“ a „přednosta okresního úřadu“ s tím, že je doplněno ustanovení § 27 odst. 1 písm. c), které zmocňuje orgány kraje, aby v přenesené působnosti vydávaly nařízením kraje požární poplachový plán kraje, podmínky k zabezpečení plošného pokrytí území kraje jednotkami požární ochrany a podmínky k zabezpečení zdrojů vody k hašení požárů o „určení zdrojů vody pro hašení požárů“. Toto bylo dosud součástí § 28, který je ze zákona o požární ochraně vypuštěn.

Tato změna s sebou nese novelizaci dalších předpisů vytvářejících rámec požární prevence (například nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně ve znění nařízení vlády č.498/2002 Sb.). Nicméně tyto očekávané změny nepředstavují negativní ovlivnění podmínek na úseku požární prevence.

Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem, nejsou v dalším textu souvislosti požární prevence s okresními úřady již uváděny.

2.1 Ministerstvo vnitra

Úkoly Ministerstva vnitra (dále jen "ministerstvo") na úseku požární ochrany jsou vymezeny zákonem o požární ochraně, zejména ustanoveními § 24 a § 25. Kromě toho plní obdobně povinnosti uložené zákonem o požární ochraně právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám.

Na základě provedené analýzy je možno konstatovat, že se úkoly stanovené výše citovanými ustanoveními zákona o požární ochraně dotýkají problematiky požární prevence v různém rozsahu.

Za stěžejní je možno v tomto směru považovat úkoly odboru prevence související s koncepcí organizace a rozvoje požární ochrany, řízením výkonu státní správy v dané oblasti a dále zejména následující úkoly:

a) výkon státního požárního dozoru podle § 31 odst. 1 písm. b) a c) zákona o požární ochraně u staveb, které se mají uskutečnit na území dvou nebo více krajů nebo u staveb, které si ministerstvo vyhradí,
b) plnění úkolů dotčeného orgánu státní správy na úseku požární ochrany,
c) poskytování odborné a metodické pomoci při posuzování dokumentace staveb a technologií zvláštního významu,
d) kontrolní činnosti ve vztahu k HZS krajů,
e) stanovení postupu a v závažných případech též účast při zjišťovaní příčin vzniku požárů; zpracovávání rozborů příčin vzniku požárů,
f) stanovení zaměření preventivně výchovné, propagační a ediční činnosti na úseku požární ochrany, včetně podílu na jejím zabezpečování,
g) podíl na přípravě podkladů pro řízení systému vzdělávání a odborné přípravy na úseku požární ochrany,
h) podíl na provozování informačních systémů požární ochrany, soustřeďování a vyhodnocování potřebných informací a statistickém sledování požárů,
i) podíl na zabezpečování mezinárodní spolupráce,
j) podíl požární prevence při zadávání projektů výzkumu a vývoje a v praktickém zavádění výsledků jejich řešení do technické praxe.

Nezanedbatelný je také podíl požární prevence na stanovení výzkumných a vývojových programů v oblasti požární ochrany.

Ministerstvo sehrává významnou úlohu také při plnění úkolů souvisejících se zákonem č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o prevenci závažných havárií"). V rámci požární prevence zajišťuje zejména koordinaci a metodické řízení ve vztahu k HZS krajů, a to v souvislosti s jejich činnostmi při posuzováním bezpečnostní dokumentace (bezpečnostního programu prevence závažné havárie a bezpečnostní zprávy) a prováděním kontrol podle citovaného zákona.

Z hlediska dlouhodobého vývoje a zejména z hlediska negativních vlivů, které do systému státní správy na úseku požární ochrany přinesla tzv. „velká“ novela zákona o požární ochraně, provedená zákonem č. 203/1994 Sb., se jeví jako nezbytné mezi priority tohoto koncepčního dokumentu zařadit úkoly související s řízením a kontrolou výkonu státní správy na úseku požární ochrany.

2.2 Ministerstva a jiné státní orgány

Ministerstva a jiné státní orgány mají podle zákona o požární ochraně v rozsahu své působnosti (§ 3 odst. 1 zákona o požární ochraně) spolupracovat s ministerstvem při zpracovávání koncepce rozvoje požární ochrany. Její součástí by měly být i vybrané koncepční úkoly a další činnosti vyplývající ze stanoveného zaměření preventivně výchovné činnosti na úseku požární ochrany. Je možno konstatovat, že ke spolupráci při zpracování resortních koncepcí rozvoje požární ochrany, až na výjimky, dosud nedošlo.

Kromě toho ministerstva a jiné státní orgány plní obdobně povinnosti uložené zákonem o požární ochraně právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám.

2.3 Orgány kraje

Orgány kraje v přenesené působnosti projednávají koncepci požární ochrany kraje a v samostatné působnosti roční zprávu o stavu požární ochrany v kraji. Nedílnou součástí těchto dokumentů je stanovení priorit a koncepčních cílů v oblasti požární prevence, resp. hodnocení výkonu státního požárního dozoru, preventivně výchovné činnosti a plnění dalších úkolů uvedených v koncepci požární ochrany.

Mezi stěžejní úkoly orgánů kraje v oblasti požární prevence patří vydání právních předpisů kraje. Zejména nařízení, kterými stanoví podmínky k zabezpečení zdrojů vody určených k hašení požárů, podmínky k zabezpečení požární ochrany v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru, v budovách zvláštního významu a při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob.

Z hlediska legislativních úprav v rámci druhé fáze reformy veřejné územní správy, budou orgány kraje v přenesené působnosti, na základě změny zákona o požární ochraně, určovat svými nařízeními i zdroje vody pro hašení požárů.

Veškeré podklady pro shora uvedené činnosti orgánů kraje na úseku požární prevence připravují HZS krajů. Tato skutečnost, zejména s ohledem na nezbytnost sjednocení příslušných podmínek a požadavků, zdůrazňuje nutnost kvalitní řídící a metodické činnosti ministerstva na úseku požární prevence.

2.4 Obce

Obce plní úkoly na úseku požární prevence podle zákona o požární ochraně především v samostatné působnosti. Za stěžejní lze považovat organizování preventivně výchovné činnosti, zpracování stanovené dokumentace požární ochrany[5]) a vydávání závazných vyhlášek (se stanovením požárních řádů a podmínek k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob).

Z hlediska celkového zabezpečení požární ochrany v obcích má plnění jejich úkolů na úseku požární prevence značný význam také při zřizování ohlašoven požárů a dalších míst,

[5]) Nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, ve znění nařízení vlády č. 498/2002 Sb.

odkud lze hlásit požár, jakož i při zabezpečování zdrojů vody pro hašení požárů a jejich trvalé použitelnosti a při stanovení dalších zdrojů vody pro hašení požárů a podmínek pro zajištění jejich trvalé použitelnosti.

Kromě toho obce plní obdobně povinnosti uložené zákonem o požární ochraně právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám.

Trvalá pozornost věnovaná obcím při zabezpečování jejich úkolů na úseku požární prevence, které, jak je výše uvedeno, plní především v samostatné působnosti, je z pohledu HZS ČR samozřejmou součástí jeho činností. A to jak ve formě přímé metodické pomoci, tak i prostřednictvím jím odborně připravených a vybavených členů občanských sdružení působících na úseku požární ochrany.

V souvislosti se zabezpečování preventivně výchovné činnosti se předpokládá také využívání odborných znalostí a zkušeností bývalých preventistů požární ochrany obcí.

2.5 Reforma a modernizace veřejné správy

Jak je již výše uvedeno, v souvislosti s právě probíhající druhou fází reformy veřejné územní správy k negativnímu ovlivnění podmínek na úseku požární prevence bezprostředně nedojde.

Po částečně realizované reformě veřejné územní správy je modernizace ústřední státní správy dalším postupným krokem směřujícím ke zvýšení efektivnosti a kvality veřejné správy v České republice. Podrobnosti k jednotlivým výchozím údajům a předpokladům, jakož i k organizaci a časové realizaci jednotlivých stanovených kroků a postupů jsou obsaženy v usnesení vlády č. 619 z 20. června 2001 k návrhu koncepce modernizace ústřední státní správy se zvláštním přihlédnutím k systemizaci a organizačnímu uspořádání správních úřadů.

Vývoj a tvorbu dalších dokumentů souvisejících s tímto usnesením vlády je třeba sledovat a analyzovat. Realizace postupných kroků, tak jak jsou v materiálu navrženy, může zásadním způsobem ovlivnit další činnosti na úseku požární prevence. A to zejména v následujících dvou oblastech:

a) zvýšení efektivnosti souborů činností, na jejichž výkonu se podílí více útvarů ministerstva (například legislativní proces),
b) uvolnění útvarů pověřených výkonem hlavních funkcí od činností spadajících do procesů podpůrných.

Navrhovaná harmonizace vnitřní organizace ministerstev a jiných ústředních správních úřadů by měla navíc přispět k vzájemné lepší orientaci v systémech jejich vlastních horizontálních procesů, a tím i ke zvýšení efektivnosti a zlepšení koordinačních vazeb při výkonu společných funkcí a plnění součinnostních úkolů.

3 Hasičský záchranný sbor České republiky

Základním posláním HZS ČR[6]) je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech.

Organickou součástí všech činností HZS ČR souvisejících s ochranou životů a zdraví obyvatel a majetku před požáry je požární prevence.

HZS ČR tvoří:

a) MV-GŘ HZS ČR, které je součástí ministerstva,
b) HZS krajů.

3.1 MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

MV-GŘ HZS ČR plní stanovené úkoly ministerstva na úseku požární ochrany[7]).

3.1.1 Organizace a řízení výkonu státní správy na úseku požární ochrany

Organizace a řízení výkonu státní správy na úseku požární ochrany patří mezi hlavní funkce MV-GŘ HZS ČR. Základní součástí výkonu státní správy na úseku požární ochrany je plnění úkolů v oblasti požární prevence.

V rámci organizační struktury MV-GŘ HZS ČR zabezpečuje plnění úkolů v oblasti požární prevence odbor prevence (dále jen "odbor PRE"), který je součástí úseku prevence a plánování, řízeného náměstkem generálního ředitele HZS ČR pro prevenci a plánování.

3.1.2 Státní správa na úseku požární prevence

Výkon státní správy na úseku požární prevence uskutečňuje odbor PRE v rámci předpisové základny (viz kapitola č. 1) a v mezích působnosti ministerstva (viz kapitola č. 2.1). Přitom zabezpečuje stanovené úkoly zejména následujícími postupy:

a) analýza existujícího prostředí a sledování vývojových trendů souvisejících se zajištěním požární prevence,
b) zpracování koncepčních programů, metodické řízení a usměrňování vývoje v oblasti požární prevence,
c) řízení a kontrola plnění úkolů na úseku požární prevence u HZS krajů,
d) plnění úkolů ústředního správního úřadu v oblastech státem chráněných zájmů na úseku požární prevence,
e) součinnost s dalšími ministerstvy a jinými ústředními správními úřady při přípravě, tvorbě a realizaci opatření k zajištění požární prevence.

---

[6]) § 1 zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

[7]) § 26 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

Uvedené postupy současně tvoří základní osnovu priorit pro stanovení koncepčních úkolů ministerstva při výkonu státní správy na úseku požární prevence.

3.1.3 Legislativní úkoly

V rámci plnění legislativních úkolů ministerstva se odbor PRE v poslední době věcně podílel zejména na přípravě podkladů a na projednávání návrhů následujících právních předpisů:

a) zákon č. 237/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů,
b) vyhláška č. 202/1999 Sb., kterou se stanoví technické podmínky požárních dveří, kouřotěsných dveří a kouřotěsných požárních dveří,
c) vyhláška č. 87/2000 Sb., kterou se stanoví podmínky požární bezpečnosti při svařování a nahřívání živic v tavných nádobách,
d) nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, ve znění nařízení vlády č.498/2002 Sb.,
e) vyhláška č. 246/2001 Sb., o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru (vyhláška o požární prevenci).

Z hlediska dalšího vývoje se předpokládá provedení analýzy možností a potřeb požární prevence s následným zaměřením úkolů odboru PRE v legislativní oblasti na zpracování věcných návrhů právních předpisů (vyhlášek) ministerstva k provedení § 24 odst. 2 zákona o požární ochraně.

Předmětem analýzy možností a potřeb požární prevence budou především následující oblasti:

a) podmínky požární bezpečnosti staveb (všeobecně),
b) ubytovací zařízení (hotely, ubytovny, vysokoškolské koleje, penziony apod.),
c) společenská, kulturní a sportovní zařízení (kongresová centra, divadla, sportovní haly, mobilní zábavná zařízení),
d) obchodní domy a nákupní střediska (klasické obchodní domy, supermarkety, nákupní zóny, tržnice),
e) podzemní stavby (nákupní střediska, prostory pro poskytování služeb, zábavní podniky, hromadné garáže, dopravní systémy),
f) zdravotnická zařízení a objekty sociální péče (nemocnice, polikliniky, ústavy sociální péče, uprchlické tábory, objekty pro bezdomovce),
g) správní budovy a správní střediska,
h) skladování a prodej zábavné pyrotechniky.

Předpokládá se, že v oblastech uvedených pod písm. b) až h) budou návrhy právních předpisů obsahovat vedle stanovení podmínek požární bezpečnosti staveb rovněž stanovení podmínek požární bezpečnosti při provozování příslušných činností, u nichž hrozí nebezpečí vzniku požáru.

V rámci přípravy právních předpisů nebo jejich změn, které jsou v působnosti jiných ministerstev a ústředních správních úřadů bude odbor PRE pozorně sledovat a analyzovat situaci, z hlediska zájmů požární prevence připomínkovat předložené návrhy a případně

se aktivně podílet na přípravě příslušných návrhů. Z krátkodobého a střednědobého hlediska se jedná zejména o návrhy právních předpisů v následujících oblastech:

a) stavební právo,
b) prevence závažných havárií,
c) chemické látky a chemické přípravky,
d) uvádění výrobků na trh a technické požadavky na výrobky,
e) pracovní právo,
f) správní právo.

3.1.4 Správní činnosti

V rámci správních činností MV-GŘ HZS ČR, které věcně spadají do působnosti příslušných útvarů (odborů), odbor PRE sleduje ochranu zájmů v oblasti požární prevence především při posuzování odvolání proti rozhodnutím správních orgánů prvního stupně (HZS krajů), posuzování návrhů na odejmutí osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob a přípravě příslušných správních rozhodnutí, posuzování stížností, podnětů a obdobných podkladů. A to vždy včetně provádění potřebných šetření a zpracování příslušných návrhů na řešení daných správních úkonů.

Součástí správních činností odboru PRE je plnění úkolů MV-GŘ HZS ČR jako dotčeného orgánu státní správy na úseku požární ochrany včetně vydávání stanovisek, které jsou podkladem ke správnímu řízení.

Na základě dlouhodobého sledování této oblasti a očekávaného vývoje se předpokládá, že po dočasném poklesu činností souvisejících zejména s vyřizováním odvolání proti správním rozhodnutím prvoinstančních orgánů v oblasti požární prevence dojde na úrovni MV-GŘ HZS ČR opět k jejich postupnému nárůstu. Tento vývoj lze očekávat zejména v souvislosti s uplatňováním požadavků a využíváním možností, které orgánům státní správy na úseku požární ochrany (HZS krajů) přinesla nová právní úprava požární ochrany.

Z hlediska výše uvedených skutečností se předpokládá, že zajištění zpracování metodik správního řízení, včetně řízení o přestupcích, zpracování příslušných vzorů formulářů a rozhodnutí a tomu odpovídajících programů odborné přípravy pro příslušníky HZS ČR, prostřednictvím k tomu kompetentních odborných útvarů (odborů) MV-GŘ HZS ČR, bude předmětem priorit v oblasti krátkodobých úkolů, které z této analýzy vyplynou.

3.1.5 Součinnost s ministerstvy a dalšími ústředními správními úřady

Součinnost MV-GŘ HZS ČR s ministerstvy a dalšími ústředními správními úřady je jedním ze základních předpokladů zajištění souladu jejich vlastních koncepčních, organizačních, metodických, řídících, kontrolních a osvětových činností na úseku požární prevence s koncepčními záměry MV-GŘ HZS ČR.

Jak je již naznačeno v kapitole č. 2.2 a z hlediska výše uvedených souvislostí, bude zajišťování spolupráce s ministerstvy a jinými ústředními správními úřady v této rovině (z hlediska požární prevence) nezbytnou součástí stanovených koncepčních úkolů.

Samostatně je třeba hodnotit spolupráci s ministerstvy a jinými ústředními správními úřady v rámci činností souvisejících s legislativním procesem. V rámci přípravy a projednávání návrhů právních předpisů nebo jejich změn je meziresortní spolupráce, spočívající především v důsledné ochraně zájmů, požadavků a podmínek požární prevence, naprosto běžnou a samozřejmou součásti aktivit odboru PRE.

Negativním jevem v této oblasti je vytváření minimálního časového prostoru odborným útvarům MV-GŘ HZS ČR k těmto činnostem. A to zejména k věcnému posuzování návrhů právních předpisů nebo jejich změn, které jsou v působnosti jiných ministerstev a ústředních správních úřadů. Z hlediska krátkodobého a střednědobého časového horizontu lze očekávat zlepšení situace v této oblasti v souvislosti s realizací postupných kroků podle návrhu koncepce modernizace ústřední státní správy (viz kapitola č. 2.5).

V rámci součinnosti MV-GŘ HZS ČR s jinými ministerstvy a dalšími ústředními správními úřady při přípravě a projednávání právních předpisů, které jsou v oblasti jejich působnosti, lze z hlediska aktivit odboru PRE při sledování zájmů požární prevence uvést následující příklady:

a) v oblasti stavebního práva byla v souvislosti s připravovaným návrhem nového stavebního zákona Ministerstvu pro místní rozvoj (dále jen "MMR") nabídnuta přímá spolupráce odboru PRE při zpracování jeho paragrafovaného znění. Požadavky požární bezpečnosti staveb jsou nedílnou součástí příslušných ustanovení stávajícího stavebního zákona. A právě negativní zkušenosti s uplatňováním požadavků stavební prevence po jeho velké novele, provedené v roce 1998, a nezbytnost harmonizace návrhu nového stavebního zákona s novými právními předpisy o požární ochraně, byly důvodem k takto učiněné nabídce na přímou spolupráci již při přípravě a tvorbě textu návrhu zákona. Tedy ještě před zahájením příslušných připomínkových řízení;
b) předpisová základna upravující podmínky a způsob uvádění výrobků na trh v české republice je v působnosti Ministerstva průmyslu a obchodu (dále jen "MPO"). Na základě zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů byla vydána celá řada nařízení vlády upravujících příslušným způsobem podmínky pro jednotlivé skupiny stanovených výrobků. Z hlediska požární prevence a účasti MV-GŘ HZS ČR na přípravě příslušných návrhů mají zásadní význam nařízení vlády č. 173/1997 Sb., kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 163/2002 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky. Analýza sledovaných položek nařízení vlády k technickým požadavkům na výrobky je uvedena v příloze č. 3;
c) značné úsilí bylo věnováno spolupráci s Ministerstvem životního prostředí (dále jen "MŽP") při přípravě prováděcích právních předpisů k zákonu o prevenci závažných havárií a zejména metodik k činnostem, které pro orgány státní správy na úseku požární ochrany z těchto právních předpisů vyplývají;
d) přímá účast na zpracování textu návrhu zákona o chemických látkách a chemických přípravcích byla nabídnuta MŽP. U věcného záměru tohoto zákona byla rozhodnuto přistoupit přímo ke zpracování jeho paragrafovaného znění. Spolupráce v tomto směru probíhá a bude i nadále pokračovat;
e) v oblasti pracovního práva se odbor PRE významným způsobem podílel na posouzení a zpracování resortních připomínek k návrhům nařízení vlády, jejichž příprava patří do oblasti působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí. Jednalo se o návrhy

nařízení vlády k bezpečnostním značkám a tabulkám a k bezpečnosti technických zařízení.

3.1.6 Výkon státního požárního dozoru

Hlavní funkce odboru PRE v této oblasti spočívají v jeho koncepční, metodické, řídící a kontrolní činnosti ve vztahu k HZS krajů. Vlastní výkon státního požárního dozoru (dále jen „SPD“) na úrovni MV-GŘ HZS ČR odbor PRE zabezpečuje v rámci stavební prevence a zjišťování příčin vzniku požárů (dále jen „ZPP“), a sice v rozsahu a v případech uvedených v kapitole č. 2.1, písm. a) a e).

V souvislosti s nabytím účinnosti zákona č. 237/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů se dnem 1. 1. 2001 změnily podmínky pro výkon SPD, jakož i povinnosti stanovené zákonem o požární ochraně právnickým osobám, podnikajícím fyzickým osobám a fyzickým osobám na úseku požární ochrany.

Odbor PRE připravil a dne 9. ledna 2001 vydal k ověření pracovní pomůcku pro výkon SPD v těchto změněných podmínkách. Pracovní pomůcka obsahuje podrobné návody a vzorové dokumenty potřebné při výkonu SPD formou kontrolní činnosti (první část) a stavební prevence (druhá část). Dále byly předloženy k připomínkám pracovní pomůcky k požární prevenci elektrických zařízení a plynových zařízení. Pro činnosti na úseku ZPP byla v prosinci 2000 vydána samostatná publikace obsahující metodiku.

Vydání vyhlášky o požární prevenci umožnilo na tyto pracovní pomůcky navázat metodickou úpravou dalších činností na úseku SPD a požární prevence v širším slova smyslu.

Kromě rozšíření dosavadního textu upravujícího kontrolní činnost, schvalování posouzení požárního nebezpečí, stavební prevenci a návrhy pracovních pomůcek k prevenci elektrických zařízení a plynových zařízení se předpokládá doplnění pracovní pomůcky, případně dalších podkladů k postupu při výkonu státní správy na úseku požární prevence o další části obsahující metodické návody k následujícím oblastem:

a) plnění úkolů na úseku ZPP, požárně technické expertizy,
b) zabezpečování úkolů v rámci správních řízení,
c) posuzování bezpečnostní dokumentace a provádění kontrol podle zákona o prevenci závažných havárií[8]),
d) zpracování a vedení dokumentace o výkonu SPD.

Vzhledem k rozsahu činností odborů prevence se předpokládá, že pracovní pomůcka bude obsahovat také metodiku k některým činnostem vykonávaným v rámci ochrany obyvatelstva. Jedná se zejména o vedení evidence a kontroly staveb civilní ochrany a staveb

[8]) Zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií)

dotčených požadavky civilní ochrany v kraji a posuzování dokumentace staveb z hlediska ochrany obyvatelstva[9]).

V rámci řízení výkonu státní správy na úseku požární ochrany odbor PRE počítá také se stanovením kritérií pro plánování kontrolní činnosti HZS krajů, včetně určování zaměření tematických požárních kontrol. A to zejména na základě rozborů požárů a údajů z jejich dlouhodobého statistického sledování. Celorepublikový přehled o vývoji kontrolní činnosti prováděné v rámci výkonu SPD za posledních pět let je uveden v příloze č. 4.

Na úseku ZPP se připravuje zpracování návrhu novelizace interního aktu řízení (SP VPR ČR č. 18/1996). Souběžně se připravuje vydání dalšího samostatného metodického materiálu, který bude obsahovat rozbory konkrétních příčin vzniku požárů a bude vydán ve formě "katalogových listů".

Základní předpis pro činnost ZPP (SP VPR ČR č. 7/1997) je nově zpracován a v současné době je před vydáním.

SP VPR ČR č. 18/1996 upravuje součinnost s Policií ČR při zjišťování příčin požárů.

3.1.7 Vzdělávání a odborná příprava na úseku požární ochrany

Výuka v oblasti požární prevence tvoří nedílnou součást systému vzdělávání a odborné přípravy na úseku požární ochrany. Nejenom z tohoto důvodu se odbor PRE podílí na přípravě příslušných koncepčních a metodických materiálů, které jsou jinak ve věcné působnosti určených útvarů (odborů) MV-GŘ HZS ČR.

V oblasti vysokoškolského studia byl ministerstvem schválen a vydán ověřovací program pro odbornou způsobilost na úseku požární ochrany. Ten v současnosti splňuje Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava.

V rámci resortního školství MV-GŘ HZS ČR řídí Střední odbornou školu a Vyšší odbornou školu požární ochrany MV ve Frýdku - Místku[10]). Dále řídí odborná učiliště požární ochrany[11]) v Brně, Chomutově, Borovanech a ve Frýdku - Místku a Institut ochrany obyvatelstva[11]) v Lázních Bohdaneč.

Další vzdělávací zařízení, která jsou součástí systému, zřizují HZS krajů[11]).

Ve škole požární ochrany ministerstva, jakož i ve vzdělávacích zařízeních MV-GŘ HZS ČR a HZS krajů je zabezpečována, mimo jiné, i odborná příprava příslušníků HZS ČR.

Z hlediska dlouhodobého vývoje na úseku požární prevence je nutné, aby odbor PRE v součinnosti s věcně příslušnými útvary (odbory) MV-GŘ HZS ČR prohluboval spolupráci s pedagogickými pracovníky a lektory uvedených škol a vzdělávacích zařízení.Je třeba začlenit do systému další vhodné formy výuky, např. u kurzů „D“ praktickou aplikací nových

---

[9]) § 10 odst. 6 a 7 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

[10]) § 25 odst. 1 zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

[11]) § 2 odst. 8 zákona č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

právních a technických předpisů na aktuálních případech, u kurzů „B“ zapojit příslušníky s dlouhodobou praxí, kteří mají mnoho poznatků z probíraného tématu.

V rámci spolupráce se uskutečnila změna systému provádění odborné přípravy k získání osvědčení o odborné způsobilosti a prodlužování jeho platnosti, provádění zkoušek odborné způsobilosti a prohlubování odborných znalostí příslušníků HZS ČR zařazených na úseku prevence. V této souvislosti je vydán interní akt řízení (SP VPR ČR č. 18/2002).

Na úseku ověřování odborné způsobilosti fyzických osob podle § 11 zákona o požární ochraně odbor PRE ve spolupráci se Střední odbornou školou a Vyšší odbornou školou požární ochrany MV ve Frýdku - Místku zabezpečuje koordinaci činností zkušebních komisí zřízených ministerstvem. Byl zpracován interní akt řízení – Pokyn č. 50 generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR a náměstka ministra vnitra ze dne 30. 11. 2001 k ověřování odborné způsobilosti fyzických osob, vydávání a odnímání osvědčení o odborné způsobilosti.

Zejména v souvislosti s plněním úkolů HZS ČR při zabezpečování preventivně výchovné činnosti byly do odborné přípravy a prohlubování odborných znalostí těch příslušníků HZS ČR, kteří se budou na těchto činnostech podílet, zařazeny předměty zaměřené na pedagogiku a rétoriku. Totéž bude účelné prosadit i do osnov škol požární ochrany a dalších vzdělávacích zařízení HZS ČR.

Nedílnou součástí odborné přípravy příslušníků HZS ČR a prohlubování jejich odborných znalostí je pořádání instrukčně metodických zaměstnání (dále jen „IMZ“) a odborných seminářů. Tato forma se osvědčila. Běžné (standardní) úkoly v rámci řízení výkonu státní správy na úseku požární prevence budou nadále odborem PRE realizovány a potřebné informace předávány zpravidla prostřednictvím porad s příslušnými zástupci krajských ředitelství. V odůvodněných případech budou i nadále organizovány vzdělávací akce s celorepublikovou působností. Zejména specializované odborné semináře a IMZ.

Z hlediska vzdělávání a odborné přípravy ve vztahu k veřejnosti je třeba, aby se příslušníci HZS ČR zařazení na úseku požární prevence ve zvýšené míře věnovali vystupování před veřejností. To znamená lektorské a preventivně výchovné činnosti. Náročná samostatná příprava na tato vystoupení, následná bezprostřední zpětná vazba, zejména ze strany odborné veřejnosti, potřeba okamžité reakce na kladené otázky a celá řada dalších souvislostí (utváření veřejného mínění o odborné úrovni příslušníků HZS ČR nevyjímaje), to vše nepochybně působí na zvyšování odborné úrovně a připravenosti a pozitivně se projevuje při všech dalších činnostech na úseku požární prevence.

3.1.8 Informační systémy, vedení statistiky událostí a využívání statistických údajů

Činnosti na úseku požární prevence vyžadují trvalý přístup k potřebným informačním zdrojům. Řízení výstavby a provozu informačních a komunikačních sítí a služeb integrovaného záchranného systému, a tedy i HZS ČR (součástí jehož hlavních funkcí jsou činnosti na úseku požární prevence), zabezpečuje MV-GŘ HZS ČR[12]).

[12]) § 7 odst. 4 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

V rámci tohoto systému odbor PRE zabezpečuje informovanost příslušníků HZS ČR, jakož i široké veřejnosti zejména prostřednictvím internetových stránek ministerstva. Činnost odboru PRE je udržována na takové úrovni, aby příslušné internetové stránky byly živým a spolehlivým zdrojem aktuálních informací o požární prevenci.

Další zdroje informací tvoří vnitřní elektronická pošta HZS ČR a odborné knihovny MV-GŘ HZS ČR a Institutu ochrany obyvatelstva v Lázních Bohdaneč.

Z hlediska plnění úkolů na úseku požární prevence se dlouhodobě projevuje nezbytnost vybavení jednotlivých organizačních složek a součástí HZS ČR, které zabezpečují nebo se podílejí na zabezpečování úkolů na úseku požární prevence, jednotným počítačovým programem (SW prevence). Předpokládá se, že příslušné zadávací podmínky budou vydány ve formě interního aktu řízení generálního ředitele HZS ČR.

3.1.9 Preventivně výchovná činnost

Schválené zaměření preventivně výchovné činnosti je dílčím koncepčním materiálem, který však zahrnuje velmi širokou oblast úkolů na úseku požární prevence. Zasahuje svým rozsahem nejenom do všech řídících a organizačních úrovní orgánů veřejné správy na úseku požární ochrany, ale v návaznosti na ustanovení § 75 odst. 1 písm. d) zákona o požární ochraně může ovlivnit také činnost občanských sdružení, veřejně prospěšných organizací a jiných orgánů a organizací působících na úseku požární ochrany.

Nedílnou součástí preventivně výchovné činnosti je ediční a propagační činnost na úseku požární ochrany. Do této oblasti patří vydávání vlastních odborných časopisů (např. „150-HOŘÍ“ a „112“), neperiodických odborných tiskovin (např. AKTUAL bulletin SPECIÁL, různé jednorázové odborné publikace typu metodických příruček, učebních textů, služebních pomůcek apod.), propagace ve veřejných sdělovacích prostředcích včetně vystupování příslušníků HZS ČR. A to jak ve sdělovacích prostředcích, tak i před veřejností (odborné konference, semináře, vzdělávací a výchovné akce).

Schválené zaměření preventivně výchovné činnosti je uvedeno v příloze č. 5.

Z hlediska plnění úkolů na tomto úseku bude zaměření preventivně výchovné činnosti jedním ze základních podkladů, kterým se bude při své činnosti zabývat také grantová komise MV-GŘ HZS ČR.

3.1.10 Výzkum a vývoj

Výzkum a vývoj v oblasti požární ochrany sehrává i nadále významnou roli při plnění úkolů na úseku požární prevence. V rámci ministerstva je tato oblast součástí činností technických zařízení požární ochrany[11]), zejména Technického ústavu požární ochrany (dále jen „TÚPO“) v Praze - Modřanech a Institutu ochrany obyvatelstva v Lázních Bohdaneč.

Výsledky výzkumných a vývojových programů, především v oblastech toxicity zplodin hoření a určování požárně technických charakteristik látek, jakož i s tím související rozborová a rešeršní činnost, zajišťovaná technickými zařízeními požární ochrany včetně využívání jejich zkušeností ze zahraničí, jsou jedním z nezbytných předpokladů k dotváření a rozvoji předpisové základny pro oblast požární prevence.

Do tohoto rámce patří také využívání výsledků požárně technických expertiz a rozborových činností souvisejících zejména se ZPP.

Kromě využívání výsledků shora uvedených činností pro účely tvorby a rozvoje předpisové základny je nezbytné zvýšit účinnost jejich využívání také při plnění praktických úkolů na úseku požární prevence. Včasná realizace těchto výstupů je, mimo jiné, jedním z předpokladů potřebné úrovně řídící a metodické činnosti MV-GŘ HZS ČR, jakož i vlastního plnění úkolů HZS krajů na úseku požární prevence.

Činnost technických zařízení požární ochrany, v současnosti zejména TÚPO, na úseku ZPP je zdrojem cenných poznatků a je velmi účelné tohoto zdroje soustavně využívat, tj. systematicky analyzovat, třídit a zobecňovat poznatky získané expertizní činností. Na tomto základě je možno navrhovat preventivní opatření směřující například ke snížení počtu opakujících se příčin vzniku požárů.

V této souvislosti již byla v TÚPO založena databáze požárně technických expertiz, která obsahuje popis jednotlivých expertiz se zaměřením na místo odběru, charakter vzorku, zvolené metody analýzy, druh a povahu příčiny vzniku požáru a další znaky. Na základě údajů v této databázi bude umožněno systematické třídění a zobecňování poznatků z požárně technických expertiz pro výše uvedené účely. Využití údajů obsažených v databázi požárně technických expertiz se předpokládá jak pro činnosti související se ZPP, tak i pro účely odborné přípravy příslušníků HZS ČR. Způsob a formu předávání příslušných podkladů včetně jejich průběžné aktualizace bude nutno založit do systému spolupráce a koordinace činností mezi TÚPO a odborem PRE.

Výzkumné a vývojové programy pro oblast požární prevence však nejsou realizovány výhradně v rámci resortních technických zařízení požární ochrany. Významnou součástí tohoto systému je spolupráce HZS ČR například s Vysokou školou báňskou - Technickou univerzitou Ostrava, Kriminalistickým ústavem Praha, ale i vyhlašování grantových úkolů a jejich následné zadávání dalším specializovaným pracovištím.

3.1.11 Mezinárodní spolupráce

Přestože organizace a řízení požární ochrany v zemích EU není předmětem komunitárního práva, celá řada směrnic EU obsahuje požadavky na bezpečnost, jejichž součástí jsou rovněž požadavky požární bezpečnosti (viz kapitola 1.1).

V zásadě je možno konstatovat, že z mezinárodního hlediska jsou principy požární bezpečnosti shodné, v jednotlivých zemích jsou však různé formy zajišťování požární prevence a způsoby stanovení a uplatňování stanovených podmínek požární bezpečnosti. A to jak z hlediska právního rámce, tak i vlastní organizace příslušných činností.

Z hlediska tvorby koncepčních programů, řídící a metodické činnosti MV-GŘ HZS ČR na úseku požární prevence má mezinárodní spolupráce a výměna zkušeností nezastupitelnou úlohu. V tomto směru lze považovat za účelné věnovat se také operativním mezinárodním kontaktům v souvislosti s případnými požáry značného rozsahu nebo významu.

Poznatky získané odborem PRE v rámci mezinárodní spolupráce nezprostředkovaně, tedy z Francie, Německa, Maďarska a ze Slovenska, významným způsobem přispívají k lepší orientaci v dané problematice a vytvářejí předpoklad k optimálnímu výkonu jeho hlavních činností z hlediska sledování vývojových trendů i v mezinárodních souvislostech.

3.2 Hasičské záchranné sbory krajů

3.2.1 Organizace a výkon státní správy na úseku požární ochrany a zčásti ochrany obyvatelstva

Součástí odborů prevence krajských ředitelství jsou zpravidla následující činnosti:

a) kontrolní činnosti včetně objektů ochrany obyvatelstva,
b) stavební prevence včetně objektů ochrany obyvatelstva,
c) zjišťování příčin vzniku požárů.

Na úrovni územních odborů HZS kraje jsou pak vytvořena oddělení prevence, která jsou řízena vedoucím oddělení prevence územního odboru HZS kraje. Oddělení prevence zhrnuje zpravidla následující činnosti:

a) kontrolní činnosti včetně objektů ochrany obyvatelstva,
b) stavební prevence včetně objektů ochrany obyvatelstva,
c) zjišťování příčin vzniku požárů.

Z hlediska dlouhodobých praktických zkušeností s činnostmi na úseku požární prevence prováděnými v rámci výkonu SPD je možno konstatovat, že organizační oddělování těchto souvisejících činností je nežádoucí. Bezprostřední kontakt například příslušníků zařazených na úseku ZPP s činnostmi a výsledky činností dalších úseků organizačně zařazených do příslušných odborů (oddělení) prevence přispívá k optimálnímu využívání příslušných kapacit, informací a řídících struktur.

3.2.2 Součinnost s orgány veřejné správy

Na úseku požární prevence a ochrany obyvatelstva spolupracují HZS krajů s orgány krajů a obcí zejména v následujících oblastech:

a) zpracování koncepce rozvoje požární ochrany v kraji,
b) zpracování ročních zpráv o stavu požární ochrany v kraji,
c) zpracování podkladů k vydání právních předpisů pro příslušné správní orgány kraje v oblastech vymezených zákonem o požární ochraně,
d) kontrola plnění nařízení orgánů kraje vydaných na úseku požární ochrany,
e) koordinace zabezpečování požární ochrany v kraji,
f) zabezpečování preventivně výchovné, propagační a ediční činnosti na úseku požární ochrany podle zaměření stanoveného ministerstvem,
g) sjednocování postupů a koordinace územních správních úřadů při zabezpečování úkolů souvisejících s objekty určenými k ochraně obyvatelstva,
h) zabezpečování některých úkolů a koordinace činností souvisejících s přípravou obyvatelstva k sebeobraně a zvláště k improvizovanému ukrytí.

Vzhledem ke skutečnosti, že obce plní úkoly na úseku požární prevence podle zákona o požární ochraně především v samostatné působnosti, je stěžejní oblastí spolupráce HZS krajů s obcemi metodická pomoc a plnění koordinačních úkolů při zabezpečování povinností obcí stanovených zákonem o požární ochraně. A to zejména při zpracování stanovené dokumentace požární ochrany[5]), podkladů pro vydání obecně závazných vyhlášek obcí (se stanovením požárních řádů a podmínek k zabezpečení požární ochrany při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob) a při organizování preventivně výchovné činnosti. V této souvislosti je nezbytné připomenout účinnou a trvalou spolupráci HZS krajů s občanskými sdruženími působícími na úseku požární ochrany.

3.2.3 Správní činnosti

HZS krajů jsou v oblasti správních činností na úseku požární ochrany správními orgány prvního stupně. A jako takové v rámci správního řízení rozhodují na základě zákona o požární ochraně ve vymezených oblastech.

Jedná se především o řešení správních deliktů právnických osob a podnikajících fyzických osob a přestupků fyzických osob. Příslušné skutkové podstaty, jakož i možnosti postihů (pokut) a podmínky pro jejich ukládání a vymáhání jsou definovány zákonem o požární ochraně (§ 76 až § 79).

HZS krajů za podmínek stanovených zákonem o požární ochraně (§ 36) rozhodují také o vyloučení věci z užívání, zákazu činnosti a zastavení provozu.

Významnou oblastí rozhodovací pravomoci HZS krajů ve vztahu k právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám je rozhodování na základě zákona o požární ochraně ve věcech týkajících se jejich správného začlenění do kategorie činností podle míry požárního nebezpečí jimi provozovaných činností (§ 4 odst. 5), schvalování předložených posouzení požárního nebezpečí (§ 6a odst. 3 a 4), určování jednotky hasičského sboru podniku a požární hlídky (§ 67 a § 69). Na základě § 31 zákona o požární ochraně pak též v případě pochybností o zpracování dokumentace požární ochrany a jejím rozsahu podle § 40 odst. 10 vyhlášky o požární prevenci.

Kvalitní výkon správních činností HZS krajů jakožto prvoinstančních správních orgánů velmi závisí na úzké spolupráci příslušných věcných odborů (oddělení) a právního oddělení při vlastním správním řízení. Základem je však trvalé metodické řízení a provádění odborné přípravy v této oblasti.

Součástí správních činností HZS krajů je vyřizování stížností.

Ty správní činnosti, které jsou součástí výkonu SPD a další činnosti související s plnění úkolů na úseku požární prevence jsou popsány a hodnoceny samostatně.

3.2.4 Výkon státního požárního dozoru

HZS krajů vykonávají SPD v rozsahu vymezeném zákonem o požární ochraně a způsobem stanoveným vyhláškou o požární prevenci. Činnosti při výkonu SPD spolu úzce

souvisejí a vzájemně na sebe navazují. Z hlediska převažujícího obsahového zaměření lze výkon SPD rozdělit do následujících čtyř oblastí:

a) schvalování posouzení požárního nebezpečí,
b) kontrolní činnost,
c) stavební prevence,
d) zjišťování příčin vzniku požárů.

Výše uvedené činnosti prováděné v rámci výkonu SPD lze ještě rozdělit do dalších dvou skupin, a to z hlediska možnosti přímo ovlivnit jejich četnost orgánem vykonávajícím SPD, a to následovně:

a) činnosti spojené s akcemi, jejichž počet nelze ze strany orgánu vykonávajícího PRE ovlivnit. Jedná se zejména o posuzování dokumentace staveb, kolaudace, ZPP, posuzování a schvalování jiných dokumentů (např. posouzení požárního nebezpečí),

b) činnosti spojené s akcemi, jejichž počet lze ze strany orgánu vykonávajícího SPD ovlivnit, tj. zejména počty požárních kontrol.

Vývoj kontrolní činnosti tedy výrazně ovlivňuje skutečnost, že úkony vykonávané v rámci státní správy na úseku požární ochrany spojené s činnostmi, jejichž četnost nelze ovlivnit, je nutné vykonat bez ohledu na jejich množství příslušníky, kteří jsou na odborech (odděleních) prevence krajských ředitelství (územních odborů) k dispozici.

Přihlédnout je třeba i k novým povinnostem, např. při posuzování „bezpečnostní dokumentace“ vyplývající ze zákona o prevenci závažných havárií, šetření pro účely hodnocení synergických a kumulativních efektů rizik a kontrolní akce v rámci tzv. „integrované kontroly“ u subjektů provozujících objekty a zařízení zahrnuté pod režim zákona o prevenci závažných havárií.

Součástí činností na úseku ZPP je ohledání požářiště a v případě potřeby též odběr vzorků a jejich následná analýza. Tyto činnosti jsou zabezpečovány ve spolupráci s příslušnými odbornými pracovišti, která provádějí požárně technické expertizy. V současnosti se jedná zejména o TÚPO a odbory kriminalisticko-technických expertiz (OKTE) příslušných správ krajů Policie ČR. V odůvodněných případech se ohledání požářiště a odběru vzorků, na základě požadavků HZS krajů nebo MV-GŘ HZS ČR, určení pracovníci těchto odborných pracovišť také zúčastňují.

Zjišťování příčin vzniku požárů s využitím laboratorních analýz a experimentálních metod má zásadní význam pro zvýšení "objasněnosti" příčin, a to jak požárů závažných, tak i požárů vyznačujících se technickou náročností a složitostí při zjišťování jejich příčin.

Součinnost s odbornými pracovišti při ZPP s sebou přináší některé organizační problémy, a to zejména z hlediska trvalé dosažitelnosti a dojezdových časů. V této souvislosti se jeví být vhodným řešením zapojit do tohoto systému chemické laboratoře HZS ČR, které jsou součástí HZS krajů. Současně se nabízí možnost jejich dočasného odborného metodického řízení v této oblasti ze strany TÚPO. Realizace tohoto návrhu samozřejmě předpokládá vyřešení příslušných organizačních a technických souvislostí (například získání autorizace) s tím, že požárně technické expertizy v oblasti elektro a v závažných případech i v oblasti požární chemie budou i nadále prováděny především ve spolupráci s TÚPO.

Některé činnosti při výkonu SPD s sebou přinášejí nezbytnost úzké spolupráce s ostatními organizačními složkami HZS krajů. V tomto směru se jedná především o součinnost

s příslušníky zařazenými na velitelských funkcích v jednotkách HZS krajů, a to zejména u velitelů stanic v obcích s rozšířenou působností. Při schvalování posouzení požárního nebezpečí a při kontrolách akceschopnosti a připravenosti jednotek požární ochrany podniků a obcí je vhodná spolupráce i s dalšími veliteli. Osvědčila se rovněž účast příslušníků na velitelských funkcích při stavebních a zejména kolaudačních řízeních vybraných staveb, jakož i zařazování přednášek příslušníků odborů (oddělení) prevence do odborné přípravy k prohlubování odborných znalostí příslušníků zařazených v jednotkách HZS krajů.

3.2.5 Ochrana obyvatelstva

Kromě úkolů uvedených v článku č. 3.2.2 písm. g) a h) je součástí činností odborů prevence krajských ředitelství další oblast vymezená zákonem[9]) pro ochranu obyvatelstva. Jedná se o vedení evidence a provádění kontrol staveb civilní ochrany a staveb dotčených požadavky civilní ochrany, jakož i plnění úkolů dotčeného orgánu státní správy v územním a stavebním řízení z hlediska ochrany obyvatelstva. Existující blízkost a zaměření těchto činností s výkonem SPD potvrzuje správnost tohoto organizačního uspořádání.

3.2.6 Prevence závažných havárií

Součástí činností na úseku požární prevence je nově též plnění některých povinností orgánu státní správy na úseku požární ochrany vyplývajících ze zákona o prevenci závažných havárií (viz též článek č. 3.2.4). Také v této souvislosti platí poznámka o nezbytnosti úzké spolupráce a koordinace činností s ostatními organizačními složkami HZS krajů. V této souvislosti se však kromě příslušníků zařazených na velitelských funkcích jedná i o pracovní úseky zabývající se v rámci HZS krajů havarijním plánováním, operačním a krizovým řízením.

3.2.7 Statistické sledování událostí

Údaje vyplývající ze statistického sledování událostí tvoří velmi významnou součást výchozích předpokladů ke stanovení preventivních opatření, zaměřování kontrolní a preventivně výchovné činnosti na úseku požární ochrany a v neposlední řadě slouží také jako cenný analytický podklad pro zpracování návrhů příslušných koncepčních, organizačních a řídících dokumentů, jakož i návrhů právních předpisů v oblasti požární prevence.

Rozbory požárů, které jsou v rámci činností na úseku požární prevence prováděny, vycházejí právě ze statistického sledování událostí a tvoří součást dokumentace HZS krajů o výkonu SPD.

Zpracování údajů o požárech získaných při zjišťování příčin jejich vzniku do systému statistického sledování událostí je, v rámci výkonu SPD, pravidelnou a osvědčenou součástí úkolů na tomto úseku.

3.2.8 Vzdělávání a odborná příprava na úseku požární ochrany

Odborná způsobilost příslušníků je základním předpokladem a zákonnou podmínkou pro výkon činností na úseku požární prevence, jak již bylo uvedeno v analýze dosavadního systému odborné přípravy v článku 3.1.7.

Z hlediska bližší specifikace odborné přípravy k získání odborné způsobilosti nebo odborné přípravy k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti příslušníků HZS ČR se zavedla specializace odborností pro činnosti na úseku požární prevence se současným provázáním na personální a funkční systemizaci i na služební platový předpis.

Současně byla provedena úprava obsahového zaměření příslušných kurzů tak, aby odpovídaly novým úkolům, které se na úseku požární prevence vykonávají, jakož i organizačnímu uspořádání HZS ČR, jak je uvedeno v příslušných kapitolách této analytické části.

U některých forem odborné přípravy, zejména k prohlubování odborných znalostí příslušníků HZS ČR zařazených na úseku požární prevence, se počítá především s využíváním vzdělávacích, popřípadě účelových zařízení HZS krajů[11]). V této souvislosti je třeba připomenout nezbytnost vytvoření předpokladů pro zabezpečení kvalitní lektorské základny a jejího jednotného odborného a metodického řízení. Přitom je třeba počítat s tím, že se jedná o jeden z nejkomplikovanějších úkolů k řešení, a to zejména z následujících důvodů:

a) široký záběr činností a z toho vyplývajících nároků na informace z právní i technické oblasti,
b) velmi rychlý postup změn předpisové základny.

Převážně na krajské úrovni, a tedy prostřednictvím zástupců krajských ředitelství, bude MV-GŘ HZS ČR zabezpečováno předávání řídících a metodických pokynů, jakož i aktuálních informací (viz článek 3.1.7).

Jako velice vhodná forma spojení teorie s praxí se nabízí bližší spolupráce Střední odborné školy a Vyšší odborné školy požární ochrany MV ve Frýdku-Místku s odbory prevence. Do výuky je vhodné jednorázově přizvat zkušené praktiky a naopak uskutečnit krátkodobé stáže lektorů škol na odborech prevence.

3.2.9 Informační systémy

Dobudování a vzájemné propojení jednotlivých informačních zdrojů v rámci HZS ČR patří mezi priority, a to i na úseku požární prevence. Nezbytnost vybavení jednotlivých složek HZS ČR zabývajících se činnostmi na úseku požární prevence na všech organizačních úrovních jednotným "SW prevence" je analyzována v článku 3.1.8.

V této souvislosti je třeba zdůraznit také význam bezprostřední dostupnosti informačních systémů pro všechny příslušníky HZS krajů, kteří plní úkoly na úseku požární prevence.

3.2.10 Preventivně výchovná činnost

Preventivně výchovnou činnost zabezpečují HZS krajů podle zaměření stanoveného MV-GŘ HZS ČR. Při tom zpravidla spolupracují s orgány veřejné správy, složkami integrovaného záchranného systému, občanskými sdruženími, veřejně prospěšnými organizacemi a jinými organizacemi působícími na úseku požární ochrany.

Bezprostřední kontakt HZS krajů s veřejností, jakož i shora uvedenými orgány a organizacemi musí být zabezpečován příslušníky odpovídajícím způsobem odborně připravenými. Úspěšnost a žádaný efekt preventivně výchovné činnosti kromě toho vyžaduje vytvoření dostatečného časového prostoru, ale také potřebných organizačních, materiálních a technických podmínek.

4 Právnické osoby a podnikající fyzické osoby

Z hlediska celkového systému požární prevence jsou podmínky požární bezpečnosti při provozování činností ve stavebních objektech zásadním způsobem nastavovány již ve fázi zpracování podkladů pro vydání územního rozhodnutí, zpracování a ověřování projektové dokumentace, při kolaudaci staveb a následně při řádném, stanovenému účelu odpovídajícímu způsobu jejich užívání.

Podmínky požární bezpečnosti pro používání výrobků a zařízení jsou v případě výrobků stanovených podle zvláštního zákona[4]) a předpisů vydaných na jeho základě předmětem posuzování a prokazování shody jejich vlastností s technickými požadavky stanovenými technickými předpisy. Kromě toho jsou podmínky obecné bezpečnosti (tedy i bezpečnosti požární) vymezeny zákonem č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků a o změně některých zákonů (zákon o obecné bezpečnosti výrobků). Podmínky požární bezpečnosti jsou přitom v odůvodněných případech součástí příslušné průvodní dokumentace každého výrobku takto uváděného na trh v České republice.

Podle zákona o požární ochraně právnické osoby a podnikající fyzického osoby při svých činnostech plní povinnosti stanovené předpisy o požární ochraně.

Z hlediska stanovení a způsobu zabezpečování a plnění těchto povinností je zákonem o požární ochraně kodifikován diferencovaný přístup k právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám podle míry požárního nebezpečí jimi provozovaných činností.

Podle míry požárního nebezpečí se provozované činnosti rozdělují do tří kategorií, a to:

a) bez zvýšeného požárního nebezpečí,
b) se zvýšeným požárním nebezpečím,
c) s vysokým požárním nebezpečím.

Kritéria pro zařazení provozovaných činností do jednotlivých kategorií jsou stanovena zákonem o požární ochraně a vyhláškou o požární prevenci.

Podle míry požárního nebezpečí a začlenění provozovaných činností do uvedených kategorií jsou stanoveny diferencovaným způsobem příslušné povinnosti, ale také požadavky na odbornou způsobilost osob, prostřednictvím kterých mohou právnické osoby a podnikající fyzické osoby plnění některých stanovených povinností zabezpečovat.

Jednou ze stanovených povinností právnických osob a podnikajících fyzických osob je pravidelně kontrolovat prostřednictvím odborně způsobilé osoby, technika požární ochrany nebe preventisty požární ochrany dodržování předpisů o požární ochraně a neprodleně odstraňovat zjištěné závady. Lhůty a způsob provádění těchto "vlastních" kontrol dodržování předpisů o požární ochraně jsou stanoveny vyhláškou o požární prevenci.

Kromě toho jsou právnické osoby a podnikající fyzické osoby povinny umožnit orgánu SPD provedení kontroly plnění povinností na úseku požární ochrany, poskytovat mu požadované doklady, dokumentaci a informace vztahující se k zabezpečování požární ochrany a ve stanovených lhůtách splnit jím uložená opatření.

Významnou součástí nové právní úpravy na úseku požární ochrany je vytvoření mechanizmu, kterým lze dosáhnout, při odborně správném výběru a zpracování příslušné dokumentace požární ochrany, velmi efektivního způsobu dodržování a prokazování plnění stanovených povinností.

Výše uvedené skutečnosti rozhodně vyčerpávajícím způsobem nepopisují všechny formy, kterým stát prostřednictvím právního rámce zabezpečuje ochranu životů, zdraví a majetkových hodnot před požáry. Jejich podrobnější výčet je uveden v kapitole 1.2.

Samozřejmou součástí pravomocí orgánů státní správy při uplatňování požadavků a podmínek k zabezpečení ochrany životů, zdraví a majetkových hodnot před požáry jsou sankce. Možnosti finančních postihů za neplnění příslušnými zákony stanovených povinností jsou různé a zpravidla závisejí na závažnosti a době trvání příslušného protiprávního jednání. Kromě toho například z hlediska zákona o požární ochraně existují navíc výjimečná správní opatření spočívající v možnosti rozhodnout v zákonem vymezených případech o vyloučení věci z užívání, zákazu činnosti nebo zastavení provozu.

Další možnosti, jak lze u právnických osob a podnikajících fyzických osob zvyšovat účinnost preventivních opatření na úseku požární ochrany, lze spatřovat například v důsledném ekonomickém tlaku ze strany pojišťoven a v neposlední řadě také v řádném organizování a provádění preventivně výchovné činnosti.

5 Fyzické osoby

V případě fyzických osob platí obdobné podmínky požární bezpečnosti při projektování a užívání staveb, při používání výrobků a příslušné vazby na další právní předpisy, jak jsou popsány v oddíle 4. Obdobné podmínky platí také z hlediska možností pojišťoven a preventivně výchovné činnosti.

Základní povinnosti fyzických osob na úseku požární ochrany jsou stanoveny zákonem o požární ochraně, přičemž některé podrobnosti k těmto povinnostem obsahuje i vyhláška o požární prevenci. Zákon o požární ochraně vymezuje rovněž skutkové podstaty přestupků na úseku požární ochrany, jakož i maximální výše pokut.

6 Občanská sdružení

Občanská sdružení, veřejně prospěšné organizace a jiné orgány a organizace působící na úseku požární ochrany mají významnou a nezastupitelnou úlohu při zabezpečování úkolů

v oblasti požární prevence. Podílejí se na preventivně výchovné činnosti, zejména mezi občany a mládeží, a podílejí se také na ediční a publikační činnosti. V souladu s grantovou politikou MV-GŘ HZS ČR jim mohou být na tyto činnosti ministerstvem poskytovány finanční prostředky.

Trvalá pozornost občanským sdružením, veřejně prospěšným organizacím a jiným orgánům a organizacím působícím na úseku požární ochrany a úzká spolupráce s nimi patří k prioritám HZS ČR.

7 Pojišťovny

Možnosti pojišťoven vytvářet trvalý a účinný ekonomický tlak na klienty (pojištěné právnické osoby, podnikající fyzické osoby a fyzické osoby) bohužel není v České republice v oblasti požárního pojištění dlouhodobě poznatelně využíván.

Motivační faktory, jako například snižování pojistného v případě kvalitního zabezpečení požární prevence nebo naopak jejich zvyšování při zjištění závažných nedostatků, nejsou citelné a úroveň zajištění požární bezpečnosti u pojištěných subjektů tedy nikterak výrazně neovlivňují. V tomto přístupu, bohužel, nelze očekávat v dohledné době významnější změny. Výjimkou mohou být ojedinělé regionální aktivity, například poskytování příspěvků.

Významným sdružením, které vyvíjí určité aktivity na úseku požární ochrany, je Česká asociace pojišťoven (dále jen „ČAP“). MV-GŘ HZS ČR má s ČAP uzavřenu rámcovou smlouvu o spolupráci z 24. září 2002. Tato rámcová smlouva předpokládá a předjímá další vzájemně prospěšné kroky a činnosti také na úseku požární prevence.

8 Očekávaný vývoj

S ohledem na vydání nových právních předpisů na úseku požární ochrany lze nejenom z hlediska požární prevence očekávat určitou stabilizaci v této oblasti. Právní rámec stanovuje právnickým osobám, podnikajícím fyzickým osobám a fyzickým osobám podmínky a povinnosti na úseku požární ochrany na odpovídající úrovni na straně jedné, a na straně druhé pak umožňuje orgánům státní správy účinnou kontrolu jejich dodržování.

V této souvislosti lze očekávat, při zajištění podmínek k plnění dalších stanovených úkolů, nárůst počtu kontrolních akcí prováděných v rámci výkonu SPD a zvýšení náročnosti tohoto výkonu, která vznikne připravovaným vydáním nového správního řádu a nového zákona o přestupcích.

Současně bude průběžně sledován a analyzován vývoj při uplatňování podmínek požární bezpečnosti stanovených novými právními předpisy tak, aby mohlo být včas a účinně reagováno na případné nejasnosti nebo jiné problémy.

V oblasti uvádění výrobků na trh a zejména s tím souvisejících činností (například autorizace, akreditace a certifikace) v rámci připravovaných změn právních předpisů upravujících tuto oblast existuje možnost prosadit i žádoucí změny v přístupu k posuzování shody některých stanovených výrobků, zejména vyhrazených požárně bezpečnostních

zařízení. V tomto směru by se měly, vedle dosavadního komponentárního (prvkového) posuzování shody, sledovat jako výrobky uváděné na trh dokončené systémy vyhrazených požárně bezpečnostních zařízení.

Vývoj ve stavebnictví ukazuje na skutečnost, že se v České republice ve zvýšené míře bude rozvíjet výstavba podzemních staveb, velkokapacitních multifunkčních budov, správních budov a celých správních středisek. Přihlédnout musíme také k vývoji klimatických podmínek na našem území, jako jsou např. sucha, záplavy a silný vítr. Tomuto očekávanému vývoji bude nutno přizpůsobit i přípravu příslušné předpisové základny.

Ve vztahu k vývoji předpisové základny upravující podmínky provozu technických zařízení se jeví jako účelné provést analýzu možností pro přípravu návrhu příslušného právního předpisu (zákona), který by upravoval podmínky a způsob provádění státního nebo státem garantovaného dohledu nad dodržováním stanovených požadavků na zajišťování provozuschopnosti věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení.

V souvislosti s očekávaným vývojem předpisové základny se předpokládá postupné nahrazování podmínek stanovených ČSN právními předpisy s technickým obsahem. Přitom ČSN budou nově nastavený právní rámec doplňovat a z důvodu zachování kontinuity nebude v nezbytném rozsahu usilováno o jejich zrušení. Tento přístup koresponduje s postupem zemí EU, kde technické normy tvoří významnou část předpisové základny, zvláště u tzv. "Nového přístupu" k tvorbě směrnic ES. Vlastní forma předpisové základny v některých specializovaných oblastech, například projektování, zůstává věcí národního přístupu.

Při zpracování návrhů nových právních předpisů bude samozřejmou prioritou stanovení přísných a pokud možno taxativních požadavků na ochranu životů a zdraví osob a životního prostředí. Těžiště podmínek požární bezpečnosti a stanovených preventivních opatření (zejména v oblasti požární bezpečnosti staveb) z hlediska ochrany majetku se v souvislosti se zásadními změnami vlastnických vztahů už musí zcela přirozeně posunout do oblasti ochrany těch, jejichž majetek nesmí být ohrožen případným požárem vzniklým u jiného subjektu. Státem garantovaná ochrana majetkových hodnot tím (i v návaznosti na připravenost a činnost jednotek požární ochrany HZS krajů) bude respektována.

Zlepšování úrovně dodržování požadavků a podmínek požární prevence lze očekávat také v souvislosti se zabezpečováním preventivně výchovné činnosti na úseku požární ochrany.

ČÁST TŘETÍ

KONCEPCE POŽÁRNÍ PREVENCE

1 Stanovení priorit

Na základě provedené komplexní analýzy prostředí a po vyhodnocení jejích výsledků, jakož i s ohledem na porovnání reálných možností (zejména stávajících personálních kapacit) s významem aktuálních potřeb realizace úkolů v jednotlivých oblastech, se pro plnění koncepčních úkolů a cílů na úseku požární prevence stanoví následující pořadí priorit.

1.1 Legislativa

1.1.1 Všeobecné zásady
1.1.2 Vlastní legislativa
1.1.3 Související legislativa

1.2 Řízení a výkon státní správy na úseku požární prevence

1.2.1 Organizace výkonu státní správy
1.2.2 Součinnost při výkonu státní správy
1.2.3 Metodické řízení výkonu státní správy
1.2.4 Řízení výkonu státní správy

1.3 Spolupráce s ministerstvy, dalšími ústředními správními úřady a orgány veřejné správy

1.3.1 Koncepční dokumenty
1.3.2 Sledování zájmů požární prevence

1.4 Vzdělávání a odborná příprava na úseku požární ochrany

1.4.1 Odborná příprava příslušníků
1.4.2 Spolupráce s pedagogickými pracovníky

1.5 Informační systémy a využívání statistických údajů

1.5.1 Zdroje informací
1.5.2 Přístup k informacím

1.6 Preventivně výchovná činnost

1.6.1 Zaměření preventivně výchovné činnosti
1.6.2 Realizace úkolů

1.7 Spolupráce s občanskými sdruženími a pojišťovnami

1.7.1 Občanská sdružení
1.7.2 Pojišťovny

1.8 Technická normalizace

1.8.1 Návrhy v oblasti technické normalizce

2 Základní teze a zaměření koncepčních úkolů

2.1 Legislativa

2.1.1 Všeobecné zásady

Při zpracování příslušných podkladových materiálů a návrhů se bude vycházet z těchto základních předpokladů:

a) veškerá uvažovaná opatření, legislativní záměry a činnosti související se zpracováním a připomínkováním právních návrhů musí vycházet z požadavků vyplývajících z právních předpisů vydaných a uplatňovaných v EU, zejména k odstraňovaní bariér obchodu a sjednocování nároků na bezpečnost staveb i pracovišť,
b) v souvislosti s očekávaným vývojem předpisové základny se předpokládá postupné nahrazování podmínek požární bezpečnosti stanovených ČSN právními předpisy s technickým obsahem (za využití zmocňovacího ustanovení uvedeného v § 24 odst. 2 zákona o požární ochraně). Přitom ČSN budou nově nastavený právní rámec doplňovat a z důvodu zachování kontinuity v nezbytném rozsahu nebude usilováno o jejich zrušení,
c) výsledky výzkumných a vývojových programů, především v oblastech toxicity zplodin hoření a určování požárně technických charakteristik látek, jakož i s tímto související rozborová a rešeršní činnost zajišťovaná technickými zařízeními požární ochrany včetně využívání jejich zkušeností ze zahraničí, jsou jedním z nezbytných předpokladů k dotváření a rozvoji předpisové základny týkající se požární prevence,
d) při přípravě, tvorbě a projednávání vlastních materiálů, jakož i při připomínkování ostatních návrhů, musí být jedním ze sledovaných cílů zjednodušení systému se zvýrazněním vzájemných vazeb nebezpečí, chráněného zájmu a požadavků na požární bezpečnost,
e) komplexní přístup k dané problematice včetně zohledňování poznatků získaných při hašení požárů a uplatňování nároků na vytvoření podmínek pro hašení požárů je třeba považovat za nedílnou součást činností na tomto úseku,
f) mezinárodní spolupráce významným způsobem přispívá k lepší orientaci v dané problematice a vytváří předpoklad k optimálnímu výkonu z hlediska sledování souvislostí a vývojových trendů,
g) vývoj existujícího právního rámce, jakož i příprava návrhů nových právních předpisů musí být z hlediska uplatňování podmínek požární bezpečnosti trvale sledovány tak, aby mohlo být včas a účinně reagováno na případné nejasnosti nebo jiné problémy.

2.1.2 Vlastní legislativa

2.1.2.1 Je třeba přistoupit k hlubší analýze stávajícího stavu v oblasti právních předpisů a ČSN upravujících podmínky požární bezpečnosti staveb. Předmětem analýzy možností a potřeb požární prevence budou především následující oblasti:

a) podmínky požární bezpečnosti staveb (všeobecně),
b) ubytovací zařízení (hotely, ubytovny, vysokoškolské koleje, penziony apod.),
c) velkokapacitní multifunkční budovy,
d) společenská, kulturní a sportovní zařízení (kongresová centra, divadla, sportovní haly, mobilní zábavná zařízení),
e) obchodní domy a nákupní střediska (klasické obchodní domy, supermarkety, nákupní zóny, tržnice),
f) podzemní stavby (nákupní střediska, prostory pro poskytování služeb, zábavní podniky, hromadné garáže, dopravní systémy),
g) zdravotnická zařízení a objekty sociální péče (nemocnice, polikliniky, ústavy sociální péče, uprchlické tábory, objekty pro bezdomovce),
h) správní budovy a správní střediska,
i) vymezení vazeb na systém dosud uplatňovaný v řešení požární bezpečnosti staveb pro účely rekonstrukcí a úprav stávajících staveb.

2.1.2.2 Předpokládá se, že v oblastech uvedených odstavci 1.1.2.1 pod písm. b) až h) budou připravovány návrhy právních předpisů. Ty budou obsahovat vedle stanovení podmínek požární bezpečnosti staveb rovněž stanovení podmínek požární bezpečnosti (prevence) při provozování příslušných činností, u nichž hrozí nebezpečí vzniku požáru.

2.1.2.3 Do tohoto rámce patří také využívání výsledků výzkumných programů, především v oblastech toxicity zplodin hoření a určování požárně technických charakteristik látek, jakož i výsledků požárně technických expertiz a rozborových činností souvisejících zejména se ZPP.

2.1.2.4 Ve vztahu k vývoji předpisové základny upravující podmínky provozu technických zařízení se jeví jako účelné provést analýzu možností pro přípravu návrhu příslušného právního předpisu (zákona), který by upravoval podmínky a způsob provádění státního nebo státem garantovaného dohledu nad dodržováním stanovených požadavků na zajišťování provozuschopnosti věcných prostředků požární ochrany a požárně bezpečnostních zařízení.

2.1.2.5 Při zpracování návrhů nových právních předpisů bude samozřejmou prioritou stanovení přísných a pokud možno taxativních požadavků na ochranu životů a zdraví osob a životního prostředí. Těžiště podmínek požární bezpečnosti a stanovených preventivních opatření (zejména v oblasti požární bezpečnosti staveb) z hlediska ochrany majetku se v souvislosti se zásadními změnami vlastnických vztahů už musí zcela přirozeně posunout do oblasti ochrany těch, jejichž majetek nesmí být ohrožen případným požárem vzniklým u jiného subjektu.

2.1.3 Související legislativa

2.1.3.1 Z pohledu vlastních legislativních záměrů bude rovněž (v rámci připomínkových řízení) přistupováno k návrhům právních předpisů, které jsou v působnosti

jiných ministerstev a ústředních orgánů státní správy a jejichž obsah souvisí s problematikou požární bezpečnosti.

2.1.3.2 V souvislosti s druhou fází reformy veřejné územní správy (ukončením činnosti okresních úřadů ke dni 31. 12. 2002) byly provedeny změny právních předpisů upravujících postavení, působnost a povinnosti příslušných orgánů veřejné správy. Tyto změny přímo ovlivnily také předpisy o požární ochraně. Z hlediska požární prevence se jedná zejména o změnu zákona o požární ochraně a novelizaci nařízení vlády č. 172/2001 Sb., k provedení zákona o požární ochraně, ve znění nařízení vlády č.498/2002 Sb. Změny nepředstavují negativní ovlivnění podmínek na úseku požární prevence.

2.1.3.3 V rámci přípravy právních předpisů nebo jejich změn, které jsou v působnosti jiných ministerstev a ústředních správních úřadů, bude odbor PRE pozorně sledovat a analyzovat situaci, z hlediska požární prevence připomínkovat předložené návrhy, a případně se aktivně podílet na přípravě příslušných návrhů. Z krátkodobého a střednědobého hlediska se jedná zejména o návrhy právních předpisů v následujících oblastech:

a) stavební právo,
c) prevence závažných havárií,
d) chemické látky a chemické přípravky,
e) uvádění výrobků na trh a technické požadavky na výrobky,
f) pracovní právo,
g) správní právo.

2.2 Řízení a výkon státní správy na úseku požární prevence

2.2.1 Organizace výkonu státní správy

2.2.1.1 Konečná podoba reformy veřejné územní správy může vyvolat nebo i uspíšit uskutečnění potřebných změn ve stávající organizační a řídící struktuře ministerstev, jakož i HZS ČR. Ty se samozřejmě budou týkat i organizace a řízení na úseku požární prevence. Proto je třeba vývoj a tvorbu dokumentů navazujících na reformu veřejné územní správy pozorně sledovat, analyzovat a v rámci HZS ČR se podílet na včasné přípravě a projednávání možných variant řešení.

2.2.1.2 V této souvislosti je nutno sledovat a podporovat vývoj a tvorbu dalších dokumentů souvisejících s usnesením vlády č. 619 z 20. června 2001 k návrhu koncepce ústřední státní správy se zvláštním přihlédnutím k systemizačnímu uspořádání správních úřadů. Realizace postupných kroků, tak jak jsou v materiálu navrženy, může zásadním způsobem ovlivnit další činnosti na úseku požární prevence, a to zejména v následujících dvou oblastech:

a) zvýšení efektivnosti souborů činností, na jejichž výkonu se podílí více útvarů ministerstva (například legislativní proces),
b) uvolnění útvarů pověřených výkonem hlavních funkcí od činností spadajících do procesů podpůrných,
c) harmonizace vnitřní organizace ministerstev a jiných ústředních správních úřadů by měla přispět k vzájemné lepší orientaci v systémech jejich vlastních horizontálních

procesů, a tím i ke zvýšení efektivnosti a zlepšení koordinačních vazeb při výkonu společných horizontálních funkcí a plnění součinnostních úkolů.

2.2.1.3 Z hlediska dlouhodobých praktických zkušeností s činnostmi na úseku požární prevence je možno konstatovat, že některé již realizované změny spočívající v organizačním oddělování úseku ZPP od požární prevence jsou nežádoucí a nepřispívají k optimálnímu využívání příslušných kapacit, informací a řídících struktur. V tomto směru je třeba iniciovat potřebné změny.

2.2.1.4 Bezprostřední kontakt HZS krajů s veřejností, jakož i občanskými sdruženími a dalšími orgány a organizacemi působícími na úseku požární ochrany, musí být zabezpečován příslušníky odpovídajícím způsobem odborně připravenými. Úspěšnost a žádaný efekt preventivně výchovné činnosti kromě toho vyžaduje vytvoření dostatečného časového prostoru, ale také potřebných organizačních, materiálních a technických podmínek. Rovněž tyto skutečnosti bude nutno v rámci přípravy návrhů příslušných organizačních dokumentů zohlednit.

2.2.2 Součinnost při výkonu státní správy

2.2.2.1 Databáze požárně technických expertiz, která byla založena v TÚPO, obsahuje popis jednotlivých expertiz se zaměřením na místo odběru, charakter vzorku, zvolené metody analýzy, druh a povahu příčiny vzniku požáru a další znaky. Na základě údajů v této databázi bude umožněno systematické třídění a zobecňování poznatků z požárně technických expertiz pro výše uvedené účely. Využití údajů obsažených v databázi požárně technických expertiz se předpokládá jak pro činnosti související se ZPP, tak i pro účely odborné přípravy příslušníků HZS ČR. Způsob a formu předávání příslušných podkladů včetně jejich průběžné aktualizace bude nutno založit do systému spolupráce a koordinace činností mezi TÚPO a odborem PRE.

2.2.2.2 Některé činnosti při výkonu SPD s sebou přinášejí nezbytnost úzké spolupráce s ostatními organizačními složkami HZS krajů. V tomto směru se jedná především o součinnost s příslušníky zařazenými na velitelských funkcích v jednotkách HZS krajů, a to zejména při schvalování posouzení požárního nebezpečí a při kontrolách akceschopnosti a připravenosti jednotek požární ochrany podniků a obcí. Osvědčila se rovněž účast příslušníků na velitelských funkcích při stavebních a zejména kolaudačních řízeních vybraných staveb, jakož i zařazování přednášek příslušníků odborů (oddělení) prevence do odborné přípravy k prohlubování odborných znalostí příslušníků zařazených v jednotkách HZS krajů. Od roku 2003 budou mít velitelé stanic v místech obce s rozšířenou působností více kontaktů se státní správou.

2.2.2.3 Součástí činností na úseku požární prevence je nově též plnění některých povinností orgánu státní správy na úseku požární ochrany, vyplývajících ze zákona o prevenci závažných havárií. Z hlediska nezbytnosti úzké spolupráce a koordinace činností se v této souvislosti, kromě příslušníků zařazených na velitelských funkcích v jednotkách HZS krajů, bude jednat i o pracovní úseky zabývající se havarijním plánováním, operačním a krizovým řízením.

2.2.3 Metodické řízení výkonu státní správy

2.2.3.1 Vydání vyhlášky o požární prevenci umožňuje kromě rozšíření dosavadního textu Pracovní pomůcky pro kontrolní činnost, schvalování posouzení požárního nebezpečí a stavební prevenci a její doplnění o další části obsahující metodické návody k následujícím oblastem:

a) plnění úkolů na úseku ZPP, požárně technické expertizy,
b) požární prevence elektrických zařízení (v připomínkovém řízení HZS krajů),
c) požární prevence plynových zařízení (v připomínkovém řízení HZS krajů),
d) zabezpečování úkolů v rámci správních řízení,
e) posuzování bezpečnostní dokumentace a provádění kontrol podle zákona o prevenci závažných havárií[8]),
f) zpracování a vedení dokumentace o výkonu SPD.

2.2.3.2 Vzhledem k rozsahu činností odborů prevence krajských ředitelství se předpokládá, že pracovní pomůcka bude obsahovat také metodiku k některým činnostem vykonávaným v rámci ochrany obyvatelstva[9]). Jedná se zejména o:

a) vedení evidence a kontroly staveb civilní ochrany a staveb dotčených požadavky civilní ochrany v kraji,
b) posuzování dokumentace staveb z hlediska ochrany obyvatelstva.

2.2.3.3 Na úseku ZPP se předpokládá dokončení dalšího samostatného metodického materiálu, který bude obsahovat rozbory konkrétních příčin vzniku požárů a bude vydán ve formě "katalogových listů".

2.2.4 Řízení výkonu státní správy

2.2.4.1 Plnění podmínek pro výkon státní správy na úseku požární prevence stanovených příslušnými akty řízení generálního ředitele HZS ČR, jakož i příslušnými pracovními a metodickými dokumenty bude součástí kontrol MV-GŘ HZS ČR u HZS krajů (§ 24 odst. 1 písm. f) a h) zákona o požární ochraně), na nichž se bude odbor PRE podílet.

2.2.4.2 V rámci řízení výkonu státní správy na úseku požární ochrany odbor PRE počítá také se stanovením kritérií pro plánování kontrolní činnosti HZS krajů, včetně určování zaměření tematických požárních kontrol, a to zejména na základě rozborů požárů a údajů z jejich dlouhodobého statistického sledování.

2.2.4.3 Na úseku ZPP je zpracován návrh novelizace příslušného interního aktu řízení (SP VPR ČR č. 18/1996).

2.2.4.4 Nedílnou součástí úkolů na úseku požární prevence je zpracování údajů o požárech získaných při zjišťování příčin jejich vzniku do systému statistického sledování událostí. V rámci plnění běžných úkolů orgány státní správy na úseku požární prevence pracují s celou řadou dalších informací, které lze úspěšně začlenit do databází a následně využívat v příslušných úrovních informačního systému požární ochrany a IZS.

2.2.4.5 Současně je při plnění praktických úkolů na úseku požární prevence nezbytné průběžně zvyšovat účinnost využívání

a) výsledků výzkumných a vývojových programů a související rozborové a rešeršní činnosti zajišťované technickými zařízeními požární ochrany včetně využívání jejich zkušeností ze zahraničí,
b) údajů vyplývajících ze statistického sledování událostí a rozborů požárů, které tvoří velmi významnou součást výchozích předpokladů ke stanovení preventivních opatření, zaměřování kontrolní a preventivně výchovné činnosti na úseku požární ochrany a v neposlední řadě slouží také jako cenný analytický podklad pro zpracování návrhů příslušných koncepčních, organizačních a řídících dokumentů, jakož i návrhů právních předpisů v oblasti požární prevence.

2.3 Spolupráce s ministerstvy, dalšími ústředními správními úřady a orgány veřejné správy

2.3.1 Koncepční dokumenty

2.3.1.1 Ministerstva a jiné státní orgány mají podle zákona o požární ochraně v rozsahu své působnosti (§ 3 odst. 1 zákona o požární ochraně) spolupracovat s ministerstvem při zpracovávání koncepce rozvoje požární ochrany. Její součástí by měly být i vybrané koncepční úkoly a další činnosti vyplývající ze stanoveného zaměření preventivně výchovné činnosti na úseku požární ochrany. Součinnost MV-GŘ HZS ČR s ministerstvy a dalšími ústředními správními úřady je jedním ze základních předpokladů zajištění souladu jejich vlastních koncepčních, organizačních, řídících, kontrolních a osvětových činností na úseku požární prevence s koncepčními záměry MV-GŘ HZS ČR.

2.3.1.2 V rámci koordinace zabezpečování požární ochrany v kraji musí být obdobným způsobem věnována trvalá pozornost spolupráci HZS krajů s orgány krajů a obcemi rovněž na úseku požární prevence. Tuto skutečnost je třeba zohlednit v příslušných koncepčních, organizačních a součinnostních dokumentech HZS krajů.

2.3.2 Sledování zájmů požární prevence

2.3.2.1 Také v souvislosti s realizací nelegislativních úkolů ministerstev a jiných ústředních správních úřadů vyplývajících ze stanovených oblastí působnosti (například v rámci jejich vlastního metodického řízení) je nezbytná úzká meziresortní spolupráce, spočívající především v důsledné ochraně zájmů, požadavků a podmínek požární prevence.

2.3.2.2 Výzkumné a vývojové programy pro oblast požární prevence nejsou realizovány výhradně v rámci resortních technických zařízení požární ochrany. Významnou součástí tohoto systému je spolupráce HZS ČR například s Vysokou školou báňskou - Technickou univerzitou Ostrava, Kriminalistickým ústavem Praha, ale i vyhlašování grantových úkolů a jejich následné zadávání dalším specializovaným pracovištím.

2.3.2.3 V oblasti uvádění výrobků na trh, a zejména s tím souvisejících činností (například autorizace, akreditace a certifikace), se v rámci připravovaných změn právních předpisů upravujících tuto oblast předpokládá využití existující možnosti k prosazení zásadní

změny v přístupu k posuzování shody některých stanovených výrobků, zejména vyhrazených požárně bezpečnostních zařízení. V tomto směru by se měly, vedle dosavadního komponentárního (prvkového) posuzování shody, sledovat jako výrobky uváděné na trh dokončené systémy vyhrazených požárně bezpečnostních zařízení.

2.4 Vzdělávání a odborná příprava na úseku požární ochrany

2.4.1 Odborná příprava příslušníků

2.4.1.1 Kvalitní výkon správních činností HZS krajů jakožto prvoinstančních správních orgánů velmi závisí na úzké spolupráci příslušných věcných odborů (oddělení) při vlastním správním řízení. Základem je však trvalé metodické řízení a provádění odborné přípravy v této oblasti.

2.4.1.2 U některých forem odborné přípravy, zejména k prohlubování odborných znalostí příslušníků HZS ČR zařazených na úseku požární prevence, se počítá s využíváním vzdělávacích, popřípadě účelových zařízení HZS krajů[11]). V této souvislosti je nutno vytvořit předpoklady pro zabezpečení kvalitní lektorské základny a jejího jednotného odborného a metodického řízení.

2.4.1.3 Nedílnou součástí odborné přípravy příslušníků HZS ČR a prohlubování jejich odborných znalostí je pořádání IMZ a odborných seminářů. Tato forma se osvědčila. Běžné (standardní) úkoly v rámci řízení výkonu státní správy na úseku požární prevence budou nadále odborem PRE realizovány a potřebné řídící a metodické pokyny, jakož i aktuální informace (viz článek 3.1.7) budou předávány převážně na krajské úrovni, tedy prostřednictvím zástupců krajských ředitelství. V odůvodněných případech budou i nadále organizovány vzdělávací akce s celorepublikovou působností, zejména specializované odborné semináře a IMZ.

2.4.1.4 Zejména v souvislosti s plněním úkolů HZS ČR při zabezpečování preventivně výchovné činnosti byly do odborné přípravy a prohlubování odborných znalostí těch příslušníků HZS ČR, kteří se budou na těchto činnostech podílet, zařazeny předměty zaměřené na pedagogiku a rétoriku, jakož i na případné mediální vystupování. Totéž bude účelné prosadit i do osnov škol požární ochrany a dalších vzdělávacích zařízení HZS ČR.

2.4.2 Spolupráce s pedagogickými pracovníky

2.4.2.1 Z hlediska dlouhodobého vývoje na úseku požární prevence je nutné, aby odbor PRE v součinnosti s věcně příslušnými útvary (odbory) MV-GŘ HZS ČR prohluboval spolupráci s pedagogickými pracovníky a lektory škol požární ochrany a vzdělávacích zařízení formou krátkodobých stáží na odborech prevence, a naopak do kurzů zařazoval vstupy praktiků z odborů prevence.

2.5 Informační systémy a využívání statistických údajů

2.5.1 Zdroje informací

2.5.1.1 Využívání informačních systémů včetně vedení statistiky událostí tvoří jeden ze základních předpokladů podmiňujících výkon činnosti na úseku požární prevence. Dalšími zdroji informací jsou vnitřní elektronická pošta HZS ČR a odborné knihovny MV-GŘ HZS ČR a Institutu ochrany obyvatelstva v Lázních Bohdaneč. V této souvislosti se předpokládá součinnost odboru PRE při všech aktivitách generálního ředitelství souvisejících se zvyšováním účinnosti využívání dostupných informací včetně průběžného doplňování a aktualizace příslušných databází.

2.5.1.2 Obdobným způsobem budou postupovat příslušníci HZS krajů zařazení na úseku požární prevence, kteří při plnění běžných úkolů pracují s celou řadou dalších informací, které lze úspěšně začlenit do databází a následně využívat v příslušných úrovních informačního systému požární ochrany a IZS (viz též odstavec 2.2.4.4).

2.5.1.3 V rámci stávajícího systému odbor PRE zabezpečuje informovanost příslušníků HZS ČR, jakož i široké veřejnosti, zejména prostřednictvím internetových stránek ministerstva, které udržuje na takové úrovni, aby byly živým a spolehlivým zdrojem aktuálních informací o požární prevenci.

2.5.1.4 Z hlediska plnění úkolů na úseku požární prevence se dlouhodobě projevuje nezbytnost vybavení jednotlivých organizačních složek a součástí HZS ČR, které zabezpečují nebo se podílejí na zabezpečování úkolů na úseku požární prevence, jednotným počítačovým programem (SW prevence). Předpokládá se, že příslušné zadávací podmínky budou vydány ve formě interního aktu řízení generálního ředitele HZS ČR.

2.5.2 Přístup k informacím

2.5.2.1 Činnosti na úseku požární prevence vyžadují trvalý přístup k potřebným informačním zdrojům. V této souvislosti se projevuje nezbytnost odstranění překážek, zejména technických, jež dosud brání bezprostřednímu přístupu k informačním zdrojům příslušníků zabezpečujících nebo podílejících se na zabezpečení úkolů na úseku požární prevence na některých organizační složkách a součástech HZS ČR.

2.6 Preventivně výchovná činnost

2.6.1 Zaměření preventivně výchovné činnosti

2.6.1.1 Preventivně výchovnou činnost zabezpečují HZS krajů podle zaměření stanoveného MV-GŘ HZS ČR. Při tom zpravidla spolupracují s orgány veřejné správy, složkami integrovaného záchranného systému, občanskými sdruženími, veřejně prospěšnými organizacemi a jinými organizacemi působícími na úseku požární ochrany. Schválené zaměření preventivně výchovné činnosti je dílčím koncepčním materiálem na úseku požární prevence a je uvedeno v příloze č. 5.

2.6.1.2 Z hlediska plnění úkolů na tomto úseku bude zaměření preventivně výchovné činnosti jedním ze základních podkladů, kterým se bude při své činnosti zabývat také grantová komise MV-GŘ HZS ČR.

2.6.2 Realizace úkolů

2.6.2.1 Realizace úkolů vyplývajících ze schváleného zaměření preventivně výchovné činnosti spočívá zejména v bezprostředním kontaktu příslušníků HZS krajů s veřejností, jakož i shora uvedenými orgány a organizacemi. Úkoly musí být zabezpečovány příslušníky odpovídajícím způsobem odborně připravenými, přičemž úspěšnost a žádaný efekt preventivně výchovné činnosti kromě toho vyžaduje vytvoření dostatečného časového prostoru, ale také potřebných organizačních, materiálních a technických podmínek.

2.6.2.2 Nedílnou součástí preventivně výchovné činnosti je ediční a propagační činnost na úseku požární ochrany, a to jak ve sdělovacích prostředcích, tak i před veřejností (odborné konference, semináře, vzdělávací a výchovné akce). Z tohoto pohledu je třeba, aby se příslušníci HZS ČR zařazení na úseku požární prevence kromě teoretické mediální přípravy věnovali také vystupování před veřejností, to znamená i lektorské činnosti. Náročná samostatná příprava na tato vystoupení, následná bezprostřední zpětná vazba, zejména ze strany odborné veřejnosti, potřeba okamžité reakce na kladené otázky a celá řada dalších souvislostí (utváření veřejného mínění o odborné úrovni příslušníků HZS ČR nevyjímaje), to vše nepochybně působí na zvyšování odborné úrovně a připravenosti a pozitivně se projevuje při všech dalších činnostech na úseku požární prevence.

2.7 Spolupráce s občanskými sdruženími a pojišťovnami

2.7.1 Občanská sdružení

2.7.1.1 Občanská sdružení, veřejně prospěšné organizace a jiné orgány a organizace působící na úseku požární ochrany mají významnou a nezastupitelnou úlohu při zabezpečování úkolů v oblasti požární prevence. Podílejí se na preventivně výchovné činnosti, zejména mezi občany a mládeží, a podílejí se také na ediční a publikační činnosti. Trvalá pozornost občanským sdružením, veřejně prospěšným organizacím a jiným orgánům a organizacím působícím na úseku požární ochrany, a úzká spolupráce s nimi musí i nadále patřit k prioritám HZS ČR a být významnou a nedílnou součástí činností jak MV-GŘ HZS ČR, tak i HZS krajů.

2.7.1.2 V souladu s grantovou politikou MV-GŘ HZS ČR mohou být občanským sdružením na shora uvedené činnosti ministerstvem poskytovány finanční prostředky.

2.7.2 Pojišťovny

2.7.2.1 Významným sdružením, které vyvíjí určité aktivity na úseku požární ochrany je ČAP. MV-GŘ HZS ČR má s ČAP uzavřenu rámcovou smlouvu o spolupráci z 24. září 2002, jejíž součástí je dodatek ze dne 11. října 1999. Tato rámcová smlouva předpokládá a předjímá další vzájemně prospěšné kroky a činnosti také na úseku požární prevence.

2.8 Technická normalizace

2.8.1 Návrhy v oblasti technické normalizace

2.8.1.1 V oblasti technické normalizace je třeba pečlivě sledovat vývoj a v rámci příslušných technických normalizačních komisí zabezpečit realizaci změn ČSN tak, aby byly odstraněny problémy související s existencí platných ČSN, jejichž některá ustanovení nereagovala na vývoj právních předpisů a nejsou tedy s nimi v souladu. Například ČSN 34 2710 Předpisy pro zařízení elektrické požární signalizace, ČSN 73 6639 Zdroje požární vody a ČSN 73 0873 Zásobování požární vodou a přechod na zkušební normy ČSN EN „reakce na oheň“.

2.8.1.2 V návaznosti na právní předpisy o požární ochraně, zejména vyhlášku o požární prevenci, a s přihlédnutím k průběhu projednávání jejího návrhu se jeví jako nezbytné zavést do soustavy ČSN mezinárodní normu ISO 11602 z oblasti hasicích přístrojů.

2.8.1.3 V souvislosti s přípravou návrhu nového zákona o chemických látkách a chemických přípravcích a s ohledem na vyhlášku o požární prevenci bude nutno zabezpečit provedení analýzy obsahové i věcné správnosti norem upravujících problematiku hořlavých kapalin.

3 Realizace koncepčních úkolů

Základní teze a zaměření koncepčních úkolů budou rozpracovány do konkrétních úkolů, a to jak na úrovni MV-GŘ HZS ČR, tak i na úrovni HZS krajů, a následně realizovány v souladu se stanovenými prioritami. Z hlediska časového rozložení plnění stanovených úkolů se předpokládá následující postup.

3.1 Krátkodobé úkoly (časový horizont do dvou let)

3.1.1 Legislativa vlastní:

a) provedení analýzy vlastních možností, rešerše podkladových materiálů včetně případného překladu aktuálních zahraničních podkladů,
b) vytvoření pracovních skupin k realizaci jednotlivých úkolů v této oblasti,
c) příprava návrhů příslušných právních předpisů.

3.1.2 Legislativa související:

a) důsledná analýza návrhů právních předpisů předkládaných k připomínkám z hlediska zájmů požární prevence a stanovených koncepčních záměrů,
b) aktivní podíl na přípravě návrhů některých právních předpisů (zejména v oblasti stavebního práva, uvádění výrobků na trh a chemických látek a chemických přípravků).

3.1.3 Řízení a výkon státní správy:

a) příprava návrhů a realizace změn v oblasti organizace na úseku požární prevence, a to včetně zajištění příslušných součinnostních úkolů,
b) dokončení pracovních a metodických pomůcek pro oblast požární prevence,
c) příprava návrhů interních aktů řízení MV-GŘ HZS ČR zaměřených zejména do oblasti výkonu SPD a objektů určených pro ochranu obyvatelstva,
d) zavedení systému pravidelných pracovních porad se zástupci krajských ředitelství a organizační zajištění přenosu úkolů a informací příslušníkům HZS krajů zařazeným na úseku požární prevence.

3.1.4 Ostatní:

a) provedení analýzy možností a následné zavedení systému spolupráce a postupná realizace úkolů v rámci koordinace zabezpečování požární prevence s ministerstvy, dalšími ústředními správními úřady a orgány veřejné správy,
b) spolupráce odboru PRE s věcně příslušnými útvary MV-GŘ HZS ČR na realizaci úkolů v oblasti odborné přípravy příslušníků,
c) zavedení informačního systému požární prevence a zajištění jeho funkčnosti v rámci informačních databází HZS ČR a dalších orgánů státní správy,
d) zajištění bezprostředního přístupu k informačním zdrojům pro všechny příslušníky zařazené na úseku požární prevence, zejména z hlediska technického vybavení pracovišť,
e) plnění příslušných úkolů v oblasti preventivně výchovné činnosti podle stanoveného zaměření,
f) součinnost při plnění úkolů ve vymezených oblastech nebo podmínek vyplývajících z uzavřených smluv s občanskými sdruženími nebo pojišťovnami,
g) podíl na zabezpečení nezbytných změn stávajících a návrhů nových ČSN.

3.2 Střednědobé koncepční úkoly (časový horizont dva až pět let)

3.2.1 Legislativa:

a) zpracování věcných návrhů právních předpisů v působnosti ministerstva na základě provedené analýzy možností a podíl na jejich projednávání v rámci legislativního procesu,
b) sledování vývoje předpisové základny (vlastní i související) a případná korekce vlastních legislativních záměrů.

3.3 Dlouhodobé a trvalé úkoly

a) Průběžná analýza existujícího prostředí a sledování vývojových trendů z hlediska požární prevence a zpracovaných koncepčních materiálů v této oblasti.
b) Zabezpečování řídících, metodických, součinnostních a koordinačních úkolů v souladu s koncepčními dokumenty na úseku požární prevence.

Koncepce
požární prevence v České republice
(přílohy)

Příloha č. 1

VYBRANÉ PROVÁDĚCÍ PRÁVNÍ PŘEDPISY K ZÁKONŮM BEZPROSTŘEDNĚ SOUVISEJÍCÍM SE ZABEZPEČOVÁNÍM ÚKOLŮ NA ÚSEKU POŽÁRNÍ PREVENCE

Prováděcí předpisy k zákonu č. 65/1965 Sb., ve znění pozdějších předpisů a k zákonu č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce, ve znění pozdějších předpisů:

Vyhláška 48/1982 Sb., ze dne 15. dubna 1982, kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení, ve znění pozdějších předpisů,

Vyhláška č. 18/1987 Sb., ze dne 3. ledna 1987, kterou se stanoví požadavky na ochranu před výbuchy hořlavých plynů a par,

Vyhláška č. 204/1994 Sb., ze dne 11. října 1994, ve znění pozdějších předpisů, kterou se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků a mycích, čisticích a dezinfekčních prostředků,

Nařízení vlády č. 178/2001 Sb., ze dne 18. dubna 2001, kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví zaměstnanců při práci,

Nařízení vlády č. 11/2002 Sb., ze dne 14. listopadu 2001, kterým se stanoví vzhled a umístění bezpečnostních značek a zavedení signálů,

Nařízení vlády č. 284/2000 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 172/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na osobní ochranné prostředky.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) , ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 109/2001 Sb.):

Vyhláška č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu,

Vyhláška č. 135/2001 Sb., o územně plánovacích podkladech a územně plánovací dokumentaci,

Vyhláška č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů (zákon o prevenci závažných havárií) , ve znění pozdějších předpisů:

Nařízení vlády č. 6/2000 Sb., kterým se stanoví způsob hodnocení bezpečnostního programu prevence závažné havárie a bezpečnostní zprávy, obsah ročního plánu kontrol, postup při provádění kontroly, obsah informace a obsah výsledné zprávy o kontrole,

Vyhláška č. 7/2000 Sb., kterou se stanoví rozsah a způsob zpracování hlášení o závažné havárií a konečné zprávy o vzniku a následcích závažné havárie,

Vyhláška č. 8/2000 Sb., kterou se stanoví zásady hodnocení rizik závažné havárie, rozsah a způsob zpracování bezpečnostního programu prevence závažné havárie a bezpečnostní zprávy, zpracování vnitřního havarijního plánu, zpracování podkladů pro stanovení zóny havarijního plánování a pro vypracování vnějšího havarijního plánu a rozsah a způsob informací určených veřejnosti a postup při zabezpečování informování veřejnosti v zóně havarijního plánování,

Vyhláška č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému,

Vyhláška č. 383/2000 Sb., kterou se stanoví zásady pro stanovení zóny havarijního plánování a rozsah a způsob vypracování vnějšího havarijního plánu pro havárie způsobené vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 157/1998 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů:

Nařízení vlády č. 25/1999 Sb., kterým se stanoví postup hodnocení nebezpečnosti chemických látek a chemických přípravků, způsob jejich klasifikace a označování a vydává Seznam dosud klasifikovaných nebezpečných chemických látek,

Vyhláška č. 26/1999 Sb., o způsobu provedení a označení obalů nebezpečných chemických látek a přípravků,

Vyhláška č. 10/2002 Sb., kterou se stanoví seznam nebezpečných chemických látek, které mohou představovat závažné riziko pro zdraví člověka a životní prostředí.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů:

Jsou uvedeny v samostatné příloze č. 3.

Prováděcí předpis k zákonu č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů:

Nařízení vlády č. 140 / 2000 Sb., kterým se stanoví seznam oborů živností volných, ve znění nařízení vlády č. 468/2000 Sb.

Prováděcí předpis k zákonu č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), zákonu č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), zákonu č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech, zákonu č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů:

Vyhláška č. 512/2002 Sb., o zvláštní odborné způsobilosti úředníků územních samosprávných celků.

Prováděcí předpisy k zákonu č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě ze dne 21. dubna 1988, ve znění pozdějších předpisů:

Vyhláška č. 99/1995 Sb., o skladování výbušnin, ve znění vyhlášky č. 342/2001 Sb.,

Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů),

Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady,

Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s polychlorovanými bifenyly, polychlorovanými terfenyly, monometyltetrachlordifenylmetanem, monometyldichlordifenylmetanem, monometyldibromdifenylmetanem a veškerými směsmi obsahujícími kteroukoliv z těchto látek v koncentraci větší než 50 mg/kg (o nakládání s PCB),

Nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí,

Vyhláška č. 369/2001 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace,

Nařízení vlády č. 358/2001 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na výbušniny pro civilní použití při jejich uvádění na trh.

Příloha č. 2

VYBRANÉ ČESKÉ TECHNICKÉ NORMY A NORMATIVNÍ DOKUMENTY

ČSN ISO 38 64	Bezpečnostní barvy a bezpečnostní značky
ČSN 01 3495	Výkresy ve stavebnictví – Výkresy požární bezpečnosti staveb
ČSN 01 8013	Požární tabulky
ČSN 05 0601	Zváranie. Bezpečnostné ustanovenia pre zváranie kovov. Prevádzka
ČSN 05 0610	Zváranie. Bezpečnostné ustanovenia pre plameňové zváranie kovov a rezanie kovov
ČSN 05 0630	Zváranie. Bezpečnostné ustanovenia pre oblúkové zváranie kovov
ČSN 06 1008	Požární bezpečnost tepelných zařízení
ČSN 07 0703	Plynové kotelny
ČSN 07 8304	Tlakové nádoby na plyny – Provozní pravidla
ČSN EN 1089-3	Lahve na přepravu plynů – Označování lahví – Část 3: Barevné značení
ČSN 07 8509	Barevné označování kovových tlakových nádob k dopravě plynů pro technické účely
ČSN 33 2000-3	Elektrotechnické předpisy. Elektrická zařízení. Část 3: Stanovení základních charakteristik
ČSN EN 60079-10	Elektrická zařízení pro výbušnou plynnou atmosféru – Část 10: Určování nebezpečných prostorů
ČSN 33 2340	Elektrotechnické předpisy. Elektrická zařízení v prostředích s nebezpečím požáru nebo výbuchu výbušnin
ČSN 34 2710	Předpisy pro zařízení elektrické požární signalizace
ČSN EN 54-1	Elektrická požární signalizace – Část 1: Úvod
ČSN EN 54-2	Elektrická požární signalizace – Část 2: Ústředna
ČSN EN 54-3	Elektrická požární signalizace – Část 3: Akustické požární poplachové zařízení
ČSN EN 54-4	Elektrická požární signalizace – Část 4: Napájecí zdroj
ČSN EN 54-5	Elektrická požární signalizace – Část 5: Hlásiče teplot bodové
ČSN EN 54-7	Elektrická požární signalizace – Část 7: Hlásiče kouře bodové využívající rozptýleného světla, vysílaného světla nebo ionizace
ČSN EN 54-10	Elektrická požární signalizace – Část 10: Hlásiče plamene – Bodové hlásiče
ČSN EN 54-11	Elektrická požární signalizace – Část 11: Tlačítkové hlásiče
ČSN ISO 8421-1	Požární ochrana – Slovník – Část 1: Obecné termíny a jevy požáru
ČSN ISO 8421-2	Požární ochrana – Slovník – Část 2: Požární ochrana staveb
ČSN ISO 8421-3	Požární ochrana – Slovník – Část 3: Elektrická požární signalizace
ČSN ISO 8421-4	Požární ochrana – Slovník – Část 4: Hasicí zařízení
ČSN ISO 8421-5	Požární ochrana – Slovník – Část 5: Odvětrání kouře
ČSN ISO 8421-6	Požární ochrana – Slovník – Část 6: Evakuace a únikové prostředky
ČSN ISO 8421-7	Požární ochrana – Slovník – Část 7: Prostředky pro detekci a potlačení výbuchu
ČSN 38 9220	Pěnové hasicí zařízení nadzemních skladovacích nádrží. Technické předpisy

ČSN 38 9230	Plynová stabilní hasicí zařízení na kysličník uhličitý. Technické předpisy
ČSN 65 0201	Hořlavé kapaliny. Provozovny a sklady
ČSN 65 0202	Hořlavé kapaliny. Plnění a stáčení. Výdejní čerpací stanice
ČSN 65 0205	Hořlavé zkapalněné uhlovodíkové plyny. Výrobny a sklady
ČSN 73 0802	Požární bezpečnost staveb. Nevýrobní objekty
ČSN 73 0804	Požární bezpečnost staveb. Výrobní objekty
ČSN 73 0810	Požární bezpečnost staveb. Požadavky na požární odolnost stavebních konstrukcí
ČSN 73 0818	Požární bezpečnost staveb. Obsazení objektů osobami
ČSN 73 0821	Požární bezpečnost staveb. Požární odolnost stavebních konstrukcí
ČSN 73 0822	Požárně technické vlastnosti hmot. Šíření plamene po povrchu stavebních hmot
ČSN 73 0823	Požárně technické vlastnosti hmot. Stupeň hořlavosti stavebních hmot
ČSN 73 0824	Požární bezpečnost staveb. Výhřevnost hořlavých látek
ČSN 73 0831	Požární bezpečnost staveb. Shromažďovací prostory
ČSN 73 0833	Požární bezpečnost staveb. Budova pro bydlení a ubytování
ČSN 73 0834	Požární bezpečnost staveb. Změny staveb
ČSN 73 0835	Požární bezpečnost staveb. Budovy zdravotnických zařízení
ČSN 73 0842	Požární bezpečnost staveb. Objekty pro zemědělskou výrobu
ČSN 73 0843	Požární bezpečnost staveb. Objekty spojů a poštovních provozů
ČSN 73 0845	Požární bezpečnost staveb. Sklady
ČSN 73 0872	Požární bezpečnost staveb. Ochrana staveb proti šíření požáru vzduchotechnickým zařízením
ČSN 73 0873	Požární bezpečnost staveb. Zásobování požární vodou
ČSN 73 0875	Požární bezpečnost staveb. Navrhování elektrické požární signalizace
ČSN 73 7503	Projektování a stavba tunelů městských drah
ČSN 73 7507	Projektování tunelů pozemních komunikací
ČSN 73 7508	Železniční tunely

TPG 200 00	Skladování, prodej a doprava tlakových nádob se zkapalněnými uhlovodíkovými plyny
TPG 206 01	Značení kovových tlakových lahví k dopravě plynu
TPG 301 01	Plnírny, přípravny, zkušebny a opravny kovových tlakových lahví k dopravě LPG
TPG 304 01	Čerpací stanice propan-butanu pro motorová vozidla
TD 304 02	Plnicí stanice stlačeného zemního plynu pro motorová vozidla
TPG 402 01	Tlakové stanice, rozvod a doprava zkapalněných uhlovodíkových plynů (LPG)
TPG 403 01	Použití propan butanu (LPG) k pohonu motorových vozidel
TPG 403 02	Zařízení na zkapalněné uhlovodíkové plyny (LPG) v užitných prostorách vozidel, v přívěsech a maringotkách
TP 98	Technologické vybavení tunelů pozemních komunikací
TP 154	Provoz, správa a údržba tunelů pozemních komunikací

Příloha č. 3

ANALÝZA SLEDOVANÝCH POLOŽEK NAŘÍZENÍ VLÁDY K TECHNICKÝM POŽADAVKŮM NA VÝROBKY

Podmínky pro posuzování a prokazování shody jsou stanoveny na základě zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Prováděcími předpisy k zákonu č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, jsou nařízení vlády č. 168/1997 Sb. až 179/1997 Sb. a č. 14/1999 Sb. Odbor prevence participoval při tvorbě nařízení vlády č. 168/1997 Sb., 169/1997 Sb., 170/1997 Sb., 173/1997 Sb., 175/1997 Sb., 176/1997 Sb., 177/1997 Sb., 178/1997 Sb., a 14/1999 Sb., k jejichž znění a novelám obsahu se jako gestor ve spolupráci s ostatními dotčenými odbory MV-generálního ředitelství HZS ČR vyjadřoval v rámci řádného připomínkového řízení.

Obecným záměrem zákona a uvedených nařízení vlády je co nejjednodušší sjednocení technických požadavků na výrobky včetně podmínek pro jejich uvádění na trh se stavem ve státech Evropské unie, a tím dosažení shodné úrovně ochrany v případech, kde by mohlo dojít k ohrožení života a zdraví osob, majetku nebo přírodního prostředí a současně odstranit existující technické překážky volného pohybu zboží, a tedy mezinárodního obchodu. Základním cílem je dosažení sjednoceného postupu posuzování shody vybraných skupin stanovených výrobků v rámci odstranění překážek volného pohybu zboží v evropském hospodářském prostoru, což je jedním ze základních podmínek pro vstup ČR do EU.

V jednotlivých sektorech a skupinách výrobků došlo k následujícímu vývoji:

OBLAST ELEKTROTECHNICKÝCH ZAŘÍZENÍ

Pro oblast elektrotechnických výrobků jsou platná následující nařízení vlády:

Nařízení vlády č. 168/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na elektrická zařízení nízkého napětí, ve znění pozdějších předpisů
Nařízení vlády č. 169/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na výrobky z hlediska jejich elektromagnetické kompatibility, ve znění pozdějších předpisů
Nařízení vlády č. 176/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na zařízení a ochranné systémy určené pro použití v prostředí s nebezpečím výbuchu, ve znění pozdějších předpisů

Nařízení vlády upravují posuzování shody výše uvedených zařízení a výrobků v rozsahu odpovídajícímu příslušným směrnicím Rady (73/23/EHS, 89/336/EHS a 94/9/EHS), a to způsobem, který v maximální možné míře odpovídá uspořádání těchto směrnic. Z uvedených směrnic byla převzata zejména ustanovení nezbytná pro volný pohyb zboží s tím, že povinnosti uvedené ve směrnicích jsou upraveny obecně zákonem. Vládní nařízení neobsahují ta ustanovení směrnic, která se týkají výlučně členských států EU.

Jako součást návrhu vládních nařízení zpracovatelé předložili podrobné seznamy harmonizovaných, rozpracovaných a platných českých technických norem, které se váží k jednotlivým oblastem výše uvedených výrobků a zařízení (celkem cca 1200 norem). Vydávání přehledů harmonizovaných norem a jejich aktualizaci bude zajišťovat ÚNMZ.

V oblasti elektrotechniky a energetiky je situace s harmonizovanými českými technickými normami a předpisy značně usnadněna tím, že Československý elektrotechnický svaz (ESČ) již v padesátých letech navázal spolupráci s Mezinárodní organizací pro normalizaci v elektrotechnice (IEC) a řadu ustanovení a předpisů IEC průběžně přebíral do svých elektrotechnických předpisů a norem. Vzhledem ke značnému počtu a ne vždy stejné kvalitě národních norem a předpisů členských zemí zvolila Evropská unie jako základ evropských elektrotechnických norem právě předpisy IEC. Pro nás to znamená, že se v převážné míře nejedná o dramatické změny našich norem (je obecně známo, že právě díky spolupráci s organizací IEC jsme měli dlouhá léta jedny z nejpřísnějších elektronických norem v Evropě), ale o jejich úpravu a doplnění tak, aby byly identické s příslušnými evropskými normami platnými v zemích EU.

MV-GŘ HZS ČR jako orgán vykonávající státní požární dozor průběžně návrhy harmonizovaných českých elektrotechnických norem posuzuje a spolurozhoduje o jejich schválení (od začátku roku 1998 bylo posouzeno cca 390 návrhů harmonizovaných norem).

Závěr:

Z hlediska potřeby požární ochrany není třeba uplatňovat zvláštní požadavky na tvorbu předpisů v oblasti elektrotechniky.

OBLAST STROJNÍCH ZAŘÍZENÍ

Pro oblast strojních zařízení platí následující nařízení vlády:

Nařízení vlády č. 170/1997 Sb.,

kterým se stanoví technické požadavky na strojní zařízení, ve znění pozdějších předpisů

Uvedené nařízení upravuje podmínky posuzování shody strojních zařízení a je v něm jmenovitě uvedeno, že se nevztahuje na strojní zařízení speciálně navržená a vyráběná pro vojenské nebo policejní účely nebo pro požární ochranu.

Z hlediska požární ochrany jsou pro prokazování shody stanoveny pouze nároky na použití nehořlavých hmot pro některé části strojních zařízení a obecná ustanovení, kde se uvádí, že strojní zařízení musí být navrženo a vyrobeno tak, aby se zabránilo nebezpečí

vzniku požáru nebo přehřátí způsobenému plyny, kapalinami, prachem, parami nebo jinými látkami vznikajícími nebo používanými ve strojním zařízení.

Závěr:

Z hlediska požární prevence není třeba uplatňovat zvláštní požadavky na tvorbu předpisů.

OBLAST VÝROBKŮ STANOVENÝCH K POSUZOVÁNÍ SHODY

Pro oblast výrobků stanovených k posuzování shody platí následující nařízení vlády:

Nařízení vlády č. 173/1997 Sb.,

kterým se stanoví vybrané výrobky k posuzování shody, ve znění pozdějších předpisů

Toto nařízení upravuje podmínky posuzování shody u vybraných skupin výrobků, které nepodléhají speciálním nařízením vlády, ale představují výrobky, které mohou ohrozit zdraví nebo bezpečnost osob, majetek nebo přírodní prostředí [tzv. oblast ochrany veřejných zájmů ve smyslu ustanovení § 1 písm. a) zákona č. 22/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů]. Postupnou harmonizací předpisů ČR s předpisy EU by měly být upraveny podmínky posuzování shody i u těchto výrobků.

Z výrobků uvedených v přílohách tohoto nařízení vlády uplatnilo MV-GŘ HZS ČR z hlediska požární bezpečnosti požadavek na zařazení výrobků:

Příloha 1:	**položky 26, 27, 28 a 35**
Příloha 2:	**položky 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12 a 16 a) až f)**

Harmonizované technické normy, jejichž seznam je zveřejněn ve Věstníku ÚNMZ č. 9/97, a doplňky k určení harmonizovaných ČSN uvedených ve Věstníku ÚNMZ č. 4/98, č. 6/98, č. 9/98 a v č. 12/98, pokrývají částečně požadavky na tyto výrobky. Jedná se o stav platný k 1. 1. 1999.

Z věcného hlediska se odboru prevence týká rozbor požadavků a stavu předpisů pro prokazování shody u skupin výrobků:

a)

Příloha 1:	**položky 26, 27, 28 a 35**
	hořlavé kapaliny, hořlavé plyny, tuhé hořlavé hmoty s definovanými nebezpečnými vlastnostmi. a zásahové požární automobily velitelské a vyšetřovací s celkovou hmotností do 2 000 kg

b)

Příloha 2:	**položky 3, 7, 8, 9, 10, 11, 12 a 16 a) až f).**
	přenosné hasicí přístroje, pojízdné a přívěsné hasicí přístroje, hasiva, hořlavé kapaliny s bodem vzplanutí do 55ºC, požární hadice, požární proudnice a armatury, požární hadicové a hydrantové systémy, výrobky určené pro zásahovou činnost jednotek požární ochrany

a) Při zařazení výrobků do příloh se vycházelo z platných českých předpisů. Důvodem k postupu byla skutečnost, že chemické látky a přípravky zahrnují velmi širokou oblast výrobků, přičemž na jednotlivé skupiny se postupně zpracovávají speciální zákony a vyhlášky přejímáním sektorových směrnic ES (např. zákon č. 147/1996 Sb., o rostlinolékařské péči a změnách některých souvisejících zákonů, zákon č. 157/1998 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích, vyhláška č. 84/1997 Sb., kterou se upravuje registrace přípravků na ochranu rostlin a zacházení s nimi, přípravky humánní a veterinární medicíny a další).

Harmonizace předpisů v oblasti chemických látek a přípravků není v ČR dosud ukončena. Garantem přípravy předpisů v oblasti chemických látek a přípravků je dle našich podkladů Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zdravotnictví. Ministerstvo vnitra spolupracuje s MŽP na přípravě těchto předpisů a v současné době je ve fázi schválení vyhláška MV, kterou se stanoví metody pro zjišťování hořlavosti a oxidačních vlastností chemických látek a chemických přípravků. Dále probíhají ve spolupráci se Svazem chemického průmyslu a TÚPO analytické práce na srovnání definic fyzikálně chemických charakteristik z předpisů EU a ČR, jejichž výstupem by měl být návrh na revizi a úpravu předpisů ČR (změna ČSN 65 0201 Hořlavé kapaliny. Provozovny a sklady).

b) Z této skupiny výrobků jsou vyhláškou MV č. 254/1999 Sb., řešeny technické podmínky požární techniky. V oblasti hasicích přístrojů, hasiv a jiných věcných prostředků požární ochrany existují k prokázání shody jak příslušné harmonizované normy nebo ČSN EN, tak autorizované osoby (pro oblast požární techniky je autorizovanou osobou TÚPO).

Závěr:

Již na základě dosavadních, ještě neúplných poznatků, lze předpokládat potřebu změny předpisů ČR (právních i ČSN), které vycházejí ze stávajícího hodnocení a kategorizace hořlavých látek, zejména hořlavých kapalin.

OBLAST TLAKOVÝCH NÁDOB A SPOTŘEBIČŮ PLYNNÝCH PALIV

Pro oblast jednoduchých tlakových nádob a spotřebičů plynných paliv platí následující nařízení vlády:

Nařízení vlády č. 175/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na jednoduché tlakové nádoby, ve znění pozdějších předpisů
Nařízení vlády č. 177/1997 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na spotřebiče plynných paliv, ve znění pozdějších předpisů

V oblasti jednoduchých tlakových lahví i spotřebičů plynných paliv je dozorovým orgánem Český úřad bezpečnosti práce, v jehož kompetenci je zpracovávání harmonizovaných ČSN a předpisů, týkajících se této oblasti. Jako součást vládních nařízení jsou zpracovány podmínky posuzování shody s obdobnými požadavky v členských zemích EU. Přehled harmonizovaných ČSN a předpisů k uvedeným nařízením vlády je zveřejněn ve Věstníku ÚNMZ č. 9/97, č. 4/98, č. 6/98, č. 9/98 a v č. 12/98. Současně se průběžně zpracovává řada nových i novelizovaných předpisů v dané oblasti, které MV jako ústřední orgán státní správy na úseku PO posuzuje v rámci připomínkového řízení a spolurozhoduje o jejich schválení.

Závěr:

Z hlediska požární ochrany není třeba uplatňovat požadavky na zvláštní předpisy.

OBLAST VÝROBKŮ PRO STAVBY

Pro oblast výrobků určených k zabudování do staveb platí následující nařízení vlády:

Nařízení vlády č. 163/2002 Sb.,

kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky

Jedná se o nařízení vlády, které je z hlediska požární ochrany nejproblematičtější. Uvedené nařízení vlády upravuje podmínky posuzování shody u vybraných skupin výrobků, které mají být trvale zabudovány do stavby. Pro stavbu mohou být podle směrnice Rady 89/106/EHS a novelizovaného stavebního zákona (§ 47 zákona č. 50/1976 Sb.) navrženy a použity jen takové výrobky a konstrukce, jejichž vlastnosti z hlediska způsobilosti stavby pro navržený účel zaručují, že stavba při správném provedení a běžné údržbě po dobu předpokládané existence splňuje požadavky na mechanickou pevnost a stabilitu, požární bezpečnost, hygienu, ochranu zdraví a životního prostředí, bezpečnost při užívání (včetně užívání osobami s omezenou schopností pohybu a orientace), ochranu proti hluku a na úsporu energie a ochranu tepla. Uvedený sektor není předmětem PECA (Protokol k evropské dohodě pro posuzování shody).

Základní požadavky požární bezpečnosti rozpracovává Interpretační dokument č. 2 k provedení směrnice Rady 89/106/EHS a prováděcí vyhláška k novelizovanému stavebnímu zákonu (§ 18 odst. 1 vyhlášky č. 137/1998 Sb.). Uvedené technické předpisy stanoví, že k zabránění ztrát na životech a zdraví osob, popřípadě zvířat a ztrát na majetku, musí být stavby podle druhu a potřeby navrženy, provedeny, užívány a udržovány tak, aby

a) zůstala zachována stabilita a únosnost konstrukcí po dobu určenou podle odstavce 4,

b) bránily vzniku a šíření požáru a jeho zplodin mezi jednotlivými požárními úseky uvnitř stavby,

c) bránily šíření požáru mimo stavbu, například na sousední stavbu nebo její část,

d) umožnily bezpečnou evakuaci osob a evakuovatelných zvířat z hořící nebo požárem ohrožené stavby, popřípadě její části, na volné prostranství nebo do jiného požárem neohroženého prostoru,

e) umožnily účinný a bezpečný zásah požárních jednotek při hašení a zásahových pracích.

Vlastnosti výrobků pro stavbu mající rozhodující význam pro výslednou kvalitu stavby musí být ověřeny podle zvláštních předpisů. Podmínky a požadavky požární bezpečnosti podle Přílohy 1 jsou vesměs splněny harmonizovanými normami z oboru požární bezpečnosti staveb a zkušebními předpisy v oblasti, která není v zemích EU pokryta.

V návaznosti na Přílohu 1 tohoto nařízení vlády a na splnění požadavků stavebního zákona obsahuje Příloha 2 rozsáhlý výčet výrobků, u nichž je výrobce nebo dovozce povinen zajistit před uvedením výrobků na trh ověření jejich vlastností (certifikaci).

Při prokazování shody u vyhrazených druhů požárně bezpečnostních zařízení se jedná o posouzení:

1) projekčního předpisu,
2) „technologického projektu“,
3) jednotlivých komponentů,
4) montáže systému dle „technologického projektu“,
5) provedení řádné přejímky dodávky zařízení,
6) zabezpečení pravidelné kontroly a údržby.

Závěr:

Nařízení vlády přejímá směrnici Rady ES ze dne 21. 12. 1998 o přizpůsobení právních a správních předpisů členských států ve věci stavebních výrobků v rozsahu, v jakém to umožňuje zmocnění pro vládu obsažené v zákoně č. 22/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Uvedená směrnice Rady ES je sice v rámci EU považována za směrnici podle „Nového přístupu k technické harmonizaci a normám“, avšak od obecných principů koncepčních materiálů Rady ES, na jejichž základě bylo formulováno v zákoně č. 22/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zmocnění pro vládu, se její obsah podstatně liší. Z výše uvedených důvodů se předpokládá, že po vyjasnění problematiky se zástupci Evropské komise bude uvedená směrnice Rady ES převzata do právního řádu České republiky plně kompatibilním způsobem, vzhledem k její specifičnosti, formou zákona o stavebních výrobcích. Tato skutečnost odpovídá i závěrům screeningu v oblasti „volný pohyb zboží“.

Z hlediska požární ochrany považujeme za nesystémové měnit shora uvedené nařízení vlády. Doporučujeme v souladu s názorem Evropské komise zpracování nového zákona o technických požadavcích na stavební výrobky ve smyslu směrnice Rady 89/106/EHS. K tomuto zákonu navrhujeme zpracovat 6 prováděcích předpisů v souladu s příslušnými interpretačními dokumenty k provedení této směrnice Rady. Zpracování těchto předpisů by příslušelo do gesce těch ústředních orgánů státní správy, které chrání oprávněné zájmy na základě zvláštních předpisů. Ministerstvo vnitra by bylo gestorem pro zpracování prováděcího předpisu č. 2 – Požární bezpečnost.

OBLAST VÝTAHŮ

Pro oblast výtahů platí následující nařízení vlády:

Nařízení vlády č. 14/1999 Sb.,

kterým se stanoví technické požadavky na výtahy, ve znění pozdějších předpisů

Uvedené nařízení vlády se vztahuje jak na požární, tak na evakuační výtahy. Problematiku požárních a evakuačních výtahů řeší především příloha č. 1 čl. 4.2 a 4.10 tohoto nařízení.

Závěr:

V současné době je v platnosti zkušební předpis ZP – 12/2000. Uvedený předpis vychází z posledního návrhu prEN, která je ve schvalovacím řízení CEN.

Způsoby prokazování shody u vyhrazených druhů požárně bezpečnostních zařízení

1. Elektrická požární signalizace

Prokazování shody elektrické požární signalizace podle výše uvedených požadavků:

1) Projekční předpis	Podle harmonizovaných ČSN, ČSN EN nebo podle určených ČSN (ČSN 73 0875, ČSN 34 2710, ČSN EN 54).
2) Zpracování projektu	Podle ustanovení § 5 vyhlášky MV č. 246/2001 Sb., včetně stručného návrhu technických podmínek pro systém elektrické požární signalizace (zpracovává výrobce nebo dovozce podle Sbírky pokynů VPR ČR).
3) Použití schválených komponentů (hlásiče požáru, ústředna EPS, doplňující prvky)	Certifikace autorizovanou osobou podle § 5 nařízení vlády č. 178/1997 Sb. – posuzují se technické požadavky, pro něž jsou harmonizovanými normami stanoveny jak zkušební postupy, tak hodnotící kritéria.
4) Montáž systému dle „technologického projektu“	Podle ustanovení § 6 vyhlášky MV č. 246/2001 Sb.
5) Přejímka dodávky – provedení funkčních zkoušek	Provedení funkčních zkoušek před uvedením zařízení EPS do provozu podle § 7 odst. 1 vyhlášky MV č. 246/2001 Sb., předvedení funkce systému elektrické požární signalizace v provozních podmínkách, včetně předvedení přípravků pro provádění funkčních zkoušek a revizí komponentů (přejímá odběratel).
6) Pravidelná kontrola a údržba	Podle § 7 odst. 4 a § 8 vyhlášky MV č. 246/2001 Sb.

Závěr:

Problémem zůstává nadále proces certifikace zařízení EPS, při kterém není ověřena funkčnost celého systému, nýbrž kompatibilita dílčích komponentů s ústřednou EPS.

2. Stabilní a polostabilní hasicí zařízení

Prokazování shody stabilního a polostabilního hasicího zařízení podle výše uvedených požadavků:

1) Projekční předpis:	
Vodní zařízení (sprinklerová,sprejová, drenčerová)	Zajištěno technickými předpisy vydanými MV ČSR - HS Sboru PO v letech 1986 a 1989. Většina těchto předpisů současnému stavu nevyhovuje technické úrovni těchto zařízení. Dále byly v létech 1999 a 2000 přijaty projekční předpisy ČAP, které již reagují na nové poznatky vědy a techniky v dané oblasti.
Pěnová zařízení	Pěnová zařízení na těžkou pěnu (ČSN 38 9220 z roku 1975 - nutná revize), pěnová zařízení na střední pěnu (v ČR obecný předpis neexistuje), pěnová zařízení na lehkou pěnu (v ČR obecný předpis neexistuje). Pro některé firmy (např. SHZ s.r.o) jsou předpisy individuálně schváleny MV.
Plynová zařízení	Zařízení na CO_2 (ČSN 38 9230 z roku 1975 - nutná revize), zařízení na inertní plyny (dusík, argon, inergen - v ČR obecný předpis neexistuje), zařízení na čisté halony (v ČR obecný předpis neexistuje). Pro některé firmy (např. CERBERUS, GROUP 4 Securitas Systems) jsou předpisy individuálně schváleny MV.
2) Zpracování „technologického projektu“	Podle ustanovení § 5 vyhlášky MV č. 246/2001 Sb., včetně stručného návrhu technických podmínek pro systém stabilního hasicího zařízení (zpracovává výrobce nebo dovozce).
3) Použití schválených komponentů	Pro vodní SHZ (ventilová stanice, sprchová hlavice, poplachový zvon), pro pěnová SHZ (ventilová stanice, přiměšovač, pěnotvorná souprava), pro plynová SHZ (hlásiče požáru, ústředna SHZ, ústředna EPS, zpožďovací zařízení, tlakové láhve, ventily tlakových láhví, řídící ventily, sekční ventily, plynové a sněhové hubice). Posuzují se technické požadavky. Pro části zařízení, pro která v ČR nejsou platné předpisy se vyžadují certifikáty zkušebny VdS nebo LPCB (Loss Prevention Certification Board).
4) Montáž systému dle „technologického projektu“	Podle ustanovení § 6 vyhlášky MV č. 246/2001 Sb.
5) Přejímka dodávky	Předvedení funkce systému SHZ v laboratorních nebo provozních podmínkách, včetně předvedení přípravků pro provádění funkčních zkoušek a revizí komponentů (přejímá odběratel a dále jde o součást stavebního řízení včetně kolaudace za účasti orgánů SPD).
6) Pravidelná kontrola a údržba	Podle ustanovení § 7 odst. 4 a § 8, vyhlášky MV č. 246/2001 Sb.

Závěr:

Předpisy upravující projektování SHZ v ČR jsou převážně zastaralé a neodpovídají současné technické úrovni těchto zařízení nebo vůbec neexistují. Předpisy pro zkoušení speciálních zařízení SHZ v ČR nejsou zpracovány. Systematický vývoj v oblasti předpisů pro SHZ nebyl prozatím ani v rámci CEN uplatněn. Je třeba upozornit, že jednotný postup

není prozatím ukončen ani v zemích EU, kde se zvažuje převzetí směrnice CEA do systému EN.

3. Zařízení pro odvod kouře a tepla

Prokazování shody u zařízení pro odvod kouře a tepla podle výše uvedených požadavků:

1) Projekční předpis	Podle harmonizovaných nebo určených ČSN z oboru požární bezpečnosti staveb.
2) Zpracování projektu“	Podle ustanovení § 5 vyhlášky MV č. 246/2001 Sb. včetně stručného návrhu technických podmínek pro systém zařízení pro odvod kouře a tepla (zpracovává výrobce nebo dovozce, a to pro: přirozený odvod a nucený odvod).
3) Použití schválených komponentů	Vlastní zařízení odvodu (klapky, u nichž se sleduje: vliv teploty okolního prostředí, spolehlivost při otevírání a zavírání, stabilita, zatížení větrem včetně sání, zatížení sněhem, tepelné namáhání, funkce spouštěče, určení účinné aerodynamické plochy), požárně technické vlastnosti (stupeň hořlavosti použitých hmot a chování těchto hmot z hlediska odkapávání a odpadávání při požáru). Posuzují se uvedené technické požadavky, kde pro některé jsou harmonizovanými normami stanoveny jak zkušební postupy, tak hodnotící kritéria. V případech, kde tyto požadavky normami nebo jinými českými technickými předpisy nejsou stanoveny, postupuje se podle návrhu zkušebního předpisu zpracovaného REPO Praha pro společnost DOSTING. Uvedený předpis vychází z konečného návrhu Evropské normy prEN BKXF-2 (dokument CEN/TC 191/WG 8 N 284) s přihlédnutím ke zkušebním metodikám DIN 18 232, BS 7346, UNI 9494 a v oblasti pojmů a definic k návrhu ČSN-ISO 8421-5.
4) Montáž systému dle „technologického projektu“	Podle ustanovení § 6 vyhlášky MV č. 246/2001 Sb.
5) Přejímka dodávky	Předvedení funkce odvodu kouře a tepla v laboratorních nebo provozních podmínkách, včetně předvedení přípravků pro provádění funkčních zkoušek a revizí komponentů (přejímá odběratel a dále jde o součást stavebního řízení včetně kolaudace za účasti orgánů SPD).
6) Pravidelná kontrola a údržba	Podle ustanovení § 7 odst. 4 a § 8 vyhlášky MV č. 246/2001 Sb.

Závěr:

V současné době je zpracován jeden platný obecný předpis pro navrhování a zkoušení zařízení pro odvod kouře a tepla platný pro úzký okruh výrobců, kteří iniciovali jeho zpracování. Dále je v návrhu obecný předpis vycházející z připravovaných předpisů EU. Pro posuzování zařízení jsou využívány i předpisy zahraniční (německé, britské), a to včetně zkušebních. Toto konstatování platí i pro nucené odvody kouře a tepla, pro něž je pouze v návrhu zpracovaná prEN. Ve smyslu návrhu této normy se značná pozornost věnuje

funkčním vlastnostem větráku (třída aplikace, teplotní a časová kategorie, teplota zplodin na výstupu, doba činnosti, třída izolace motoru apod.).

Příloha č. 4

CELOREPUBLIKOVÝ PŘEHLED O VÝVOJI KONTROLNÍ ČINNOSTI V LETECH 1996 - 2000

Vývoj kontrolní činnosti ovlivňovaly zejména dvě výrazné změny:

1. Zrušení krajských národních výborů a v důsledku toho snížení počtu pracovníků na úseku požární prevence cca o 100 osob.

2. Změny právních předpisů v oblasti požární ochrany - zákon č. 203/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon České národní rady č. 133/1985 Sb., o požární ochraně a vyhláška MV č. 21/1996 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení tohoto zákona.

Činnosti vykonávané v rámci státního požárního dozoru jsou dvojího charakteru:

1. Činnosti spojené s akcemi, jejichž počet nelze ze strany orgánu vykonávajícího SPD ovlivnit. Jedná se zejména o posuzování dokumentace staveb, kolaudace, ZPP, posuzování a schvalování jiných dokumentů (např. posouzení požárního nebezpečí).

2. Činnosti spojené s akcemi, jejichž počet lze ze strany orgánu vykonávajícího SPD ovlivnit, tj. zejména počty požárních kontrol.

Druhy požárních kontrol, zejména komplexní a tematické, u právnických osob nebo podnikajících fyzických osob byly voleny též s ohledem na pozdější nabytí účinnosti prováděcí vyhlášky k zákonu o požární ochraně a z ní pak vyplývající půlroční lhůty na revizi dokumentace požární ochrany.

Vývoj kontrolní činnosti tedy výrazně ovlivňovala skutečnost, že úkony vykonávané v rámci státní správy na úseku požární ochrany spojené s dokumenty a akcemi, jejichž počet nelze ovlivnit, ale je nutné vykonat, bez ohledu na jejich množství pracovníky, kteří jsou k dispozici.

Jak vyplývá z číselných údajů uvedených v grafu, počty kontrolních akcí u právnických osob a podnikajících fyzických osob mají vzestupnou tendenci, což je patrné zejména v roce 2000. Další zvýšení se předpokládá. Přihlédnout je třeba k novým povinnostem, např. posuzování „bezpečnostní dokumentace“ vyplývající ze zákona č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky, dále šetření pro účely hodnocení synergických a kumulativních efektů; jedná se o činnosti nové.

Grafické znázornění vývoje kontrolní činnosti v létech 1996 – 2000

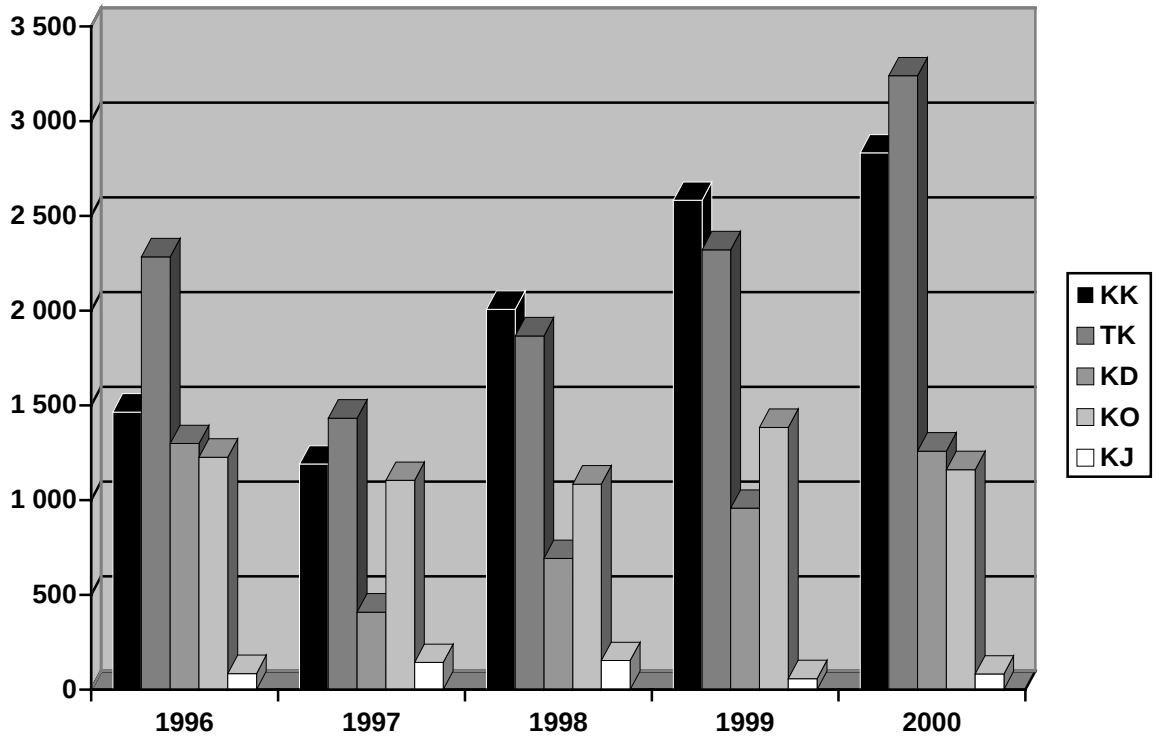

Legenda

	1996	1997	1998	1999	2000
Komplexní kontroly	1464	1190	2007	2582	2832
Tematické kontroly	2284	1432	1866	2321	3239
Kontrolní dohlídky	1298	409	692	957	1259
Kontroly obcí	1226	1104	1085	1384	1160
Kontroly jiné	85	143	153	58	82

Příloha č. 5

ZAMĚŘENÍ PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÉ ČINNOSTI NA ÚSEKU POŽÁRNÍ OCHRANY

MV - GŘ HZS ČR stanoví v souladu s § 24 odst. 1 písm. l) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 67/2001 Sb.,) zaměření preventivně výchovné, propagační a ediční činnosti na úseku požární ochrany.

Preventivně výchovnou, propagační a ediční činnost zajišťují v souladu se zákonem Ministerstvo vnitra, HZS krajů, obce a občanská sdružení, veřejně prospěšné organizace a jiné orgány a organizace působící na úseku požární ochrany.

Obce a občanská sdružení, veřejně prospěšné organizace a jiné orgány a organizace působící na úseku požární ochrany se podílejí mimo své vlastní aktivity v této oblasti na plnění úkolů vyplývajících z tohoto zaměření zejména v oblasti spolupráce s občany a mládeží.

Obsah:

Ministerstvo vnitra

- *zaměření střednědobé*

1. Internet
2. Soutěže

- *zaměření dlouhodobé*

1. Teletext
2. Televizní vysílání celostátní
3. Rozhlasové vysílání celostátní
4. Tisk celostátní
5. Vytvoření celostátních videoték
6. Vytvoření celostátní evidence informací v oblasti požární ochrany
7. Celostátní průzkumy veřejného mínění
8. Celoživotní vzdělávání se specializací na požární ochranu
9. Výuka tematicky zaměřená na požární ochranu
10. Programy s požární tematikou uskutečňované v rámci mezinárodní spolupráce

Orgány kraje

1. Spolupráce s HZS kraje, obcemi a občanskými sdruženími zejména v oblasti materiální a finanční podpory preventivně výchovné činnosti
2. Spolupráce na dni otevřených dveří na HZS

Hasičský záchranný sbor kraje

- *zaměření krátkodobé*

1. Den otevřených dveří
2. Ukázky a besedy profesionálních hasičů v předškolských a školských zařízeních
3. Organizované návštěvy dětí a mládeže v rámci vyučování na požárních stanicích
4. Soutěže

- *zaměření střednědobé*

1. Internet
2. Televizní vysílání regionální
3. Rozhlasové vysílání regionální
4. Tisk regionální
5. Názorná propagace
6. Výstavy a akce popularizující požární ochranu a hasiče
7. Poradenská a konzultační činnost
8. Výchovné programy pro děti, mládež a dospělé
9. Celoživotní vzdělávání v oblasti požární ochrany
10. Propagační materiály s tematikou požární ochrany

- *zaměření dlouhodobé*

1. Regionální průzkumy veřejného mínění
2. Podpora preventivní činnosti od jednotlivých fyzických osob, které mohou oslovit veřejnost
3. Krajské videotéky

Obec

1. Metodická pomoc při zajišťování požární ochrany poskytovaná osobami pověřenými obcí pro fyzické osoby nebo právnické osoby
2. Dny otevřených dveří na požárních zbrojnicích
3. Názorná propagace na úředních deskách obce
4. Propagace hasičů při akcích pořádaných obcí
5. Spolupráce s HZS ČR při zajišťování preventivně výchovné činnosti
6. Spolupráce s občanskými sdruženími, veřejně prospěšnými organizacemi a jinými orgány a organizacemi působícími na úseku požární ochrany

Občanská sdružení, veřejně prospěšné organizace a jiné orgány a organizace působící na úseku požární ochrany

1. Spolupráce s Ministerstvem vnitra při zajišťování preventivně výchovné činnosti
2. Spolupráce s HZS ČR při zajišťování preventivně výchovné činnosti
3. Spolupráce s orgány obce při zajišťování preventivně výchovné činnosti

Ministerstvo vnitra

Zaměření střednědobé

1. Internet

- zveřejňování seznamu osob odborně způsobilých a techniků požární ochrany,
- celostátní statistika požárovosti,
- významné (zajímavé) požáry s rozborem příčin a následků,
- aktuální stav předpisů v požární ochraně,
- spolupráce s orgány státní správy,
- působnost a oprávnění státního požárního dozoru,
- školství, vzdělávání a odborná příprava v požární ochraně,
- aktuální informace,
- soutěže znalostí požární ochrany,
- vyhodnocování sledovanosti internetových stránek požární ochrany.

2. Soutěže

- sportovní,
- znalostní,
- literární a výtvarné.

Zaměření dlouhodobé

1. Teletext

- celostátní statistika požárovosti,
- aktuální informace.

2. Televizní vysílání celostátní

- krátké výchovné pořady typu „volejte 150“ se zaměřením na problematické oblasti požární ochrany, téma měsíce apod.,
- soutěže znalostí s hasičskou tematikou (spíše pro děti),
- pohled psychologa (jak občané vnímají prevenci, chování osob v krizových situacích apod.).

3. Rozhlasové vysílání celostátní

- soutěže na „hudebních stanicích“ s tematikou požární ochrany s uváděním správných odpovědí na telefonním čísle … s možností okamžité výhry propagačního výrobku,
- zveřejňování výsledků celostátního průzkumu veřejného mínění a dotazníkových akcí.

4. Tisk celostátní

- informace o velkých požárech a jejich škodách,
- informace o prostředcích vynaložených na záchranné práce,
- pravidelné sloupky, např. „Co dělat, aby nehořelo?“ (využívání statistických dat),
- zveřejňování výsledků celostátního průzkumu veřejného mínění .

5. Vytvoření celostátních videoték

6. Vytvoření celostátní evidence informací v oblasti požární ochrany

- oblast předpisová,
- oblast odborné literatury.

7. *Celostátní průzkumy veřejného mínění*

- o stavu zabezpečení ochrany obyvatel před požáry,
- o výkonu prací prováděných hasiči,
- o kontrolní činnosti.

8. Celoživotní vzdělávání se specializací na požární ochranu

- úplné střední vzdělání s maturitou včetně pomaturitního studia,
- vysokoškolské bakalářské, magisterské i doktorandské,
- rekvalifikační studium.

9. Výuka tematicky zaměřená na požární ochranu – zařadit do osnov základních a středních škol

- základní znalosti o požární ochraně,
- rozšíření výuky odborných škol o zaměření na požární ochranu (např. stavební školy).

10. Programy s požární tematikou uskutečňované v rámci mezinárodní spolupráce

Orgány kraje

1. *Spolupracují s HZS kraje, obcemi a občanskými sdruženími zejména v oblasti financování preventivně výchovné činnosti*

2. *Spolupráce na dni otevřených dveří na HZS*

HZS kraje

Zaměření krátkodobé

1. Den otevřených dveří na HZS

- výroční dny, např. svátek svatého Floriana,
- při příležitosti např. Mezinárodního dne dětí.

2. Ukázky a besedy profesionálních hasičů v předškolních a školských zařízeních

3. Organizované návštěvy dětí a mládeže v rámci vyučování na požárních stanicích

4. Soutěže

- v požárním sportu,
- o nejlepší film s hasičskou tematikou (zábavný i naučný),
- výtvarné (malířské, modelářské apod.),
- literární (básničky, krátké příběhy),
- znalostní,
- dovednostní (používání požárně bezpečnostních zařízení, věcných prostředků požární ochrany apod.),
- sportovní,
- soutěž fotografií.

Zaměření střednědobé

1. Internet

- prezentace HZS krajů,
- aktuální informace.

2. Televizní vysílání regionální

- pravidelná krátká zpravodajství o stavu požární ochrany v regionu,
- regionální statistika požárovosti,
- informace o tom, jak předcházet požárům,
- pořady moderátor – příslušník (členové IZS) – otázky diváků.

3. Rozhlasové vysílání regionální

- informace o požárech v regionu, jejich příčinách nebo možných verzích, o výši způsobených škod a uchráněných hodnotách apod.,
- informace o sportovních soutěžích – pozvánky i výsledky,
- zveřejňování výsledků regionálních průzkumů veřejného mínění .

4. Tisk regionální

- obdoba rozhlasového vysílání v regionu.

5. Názorná propagace

- plakáty, letáky, vývěsky na budovách obecních zastupitelstev, ve veřejně přístupných budovách (banky, pošty → tam, kde občané obvykle čekají),
- kalendáře.

6. Výstavy a akce popularizující požární ochranu a hasiče

- fotografie s tematikou požární ochrany,
- historická technika,
- v rámci regionálních výstav např. podnikatelů, stavebních výrobků apod.,
- vývěska (nástěnka) na frekventovaném místě.

7. Poradenská a konzultační činnost

8. Výchovné programy pro děti, mládež a dospělé

- názorná tabla (modely) s požárně bezpečnostním zařízením a prostředky požární ochrany,
- instruktáže, jak se evakuovat z dopravních prostředků, obchodních domů, sportovních areálů, kulturních prostorů apod., s využitím např. audionahrávek (zvuky, signály apod.),
- spolupráce s psychologem – chování v krizových situacích, co znamená znát prevenci apod.,
- námětová cvičení s hasiči,
- nácviky chování v krizových situacích,
- návštěvy nebezpečných podniků v okolí školy (seznámení se s havarijními plány),
- návštěvy veřejných budov – obchodních domů, sportovních areálů, kulturních prostor s ukázkou jejich požárního zabezpečení.

9. Celoživotní vzdělávání v oblasti požární ochrany

- odborná způsobilost,
- výchova a výuka „aktivistů“ (instruktorů) pro výchovu dětí v oblasti požární ochrany,
- nácviky evakuace v objektu.

10. Propagační materiály s tématikou požární ochrany

- pexeso, omalovánky nebo puzzle,
- figurky, loutky, maňásci,
- papírové modely – skládanky,
- obrázkové letáčky (kartičky), které se mohou skládat do kolekcí (pohádkové postavy Soptík a jeho rodina apod.),
- samolepky,
- fotografie z výuky na hasičské stanici, ze soutěže apod.

Zaměření dlouhodobé

1. Regionální průzkumy veřejného mínění

- o stavu zabezpečení ochrany obyvatel před požáry,
- o výkonu prací prováděných hasiči,
- o kontrolní činnosti.

2. Podpora preventivní činnosti od jednotlivých fyzických osob, které mohou oslovit veřejnost

- politici,
- herci, zpěváci apod.,
- uznávané osobnosti vědecké obce,
- významní podnikatelé,
- sportovci,
- výrobci požárně bezpečnostních zařízení, věcných prostředků požární ochrany.

3. Krajské videotéky

Obec

1. *Metodická pomoc při zajišťování požární ochrany poskytovaná osobami pověřenými obcí pro fyzické osoby nebo právnické osoby*

- zveřejňování nabídky v místním rozhlasu, na úřední desce apod.

2. *Dny otevřených dveří na požárních zbrojnicích*

3. *Názorná propagace na úředních deskách obce*

4. *Propagace hasičů při akcích pořádaných obcí*

5. *Spolupráce s HZS ČR při zajišťování preventivně výchovné činnosti*

- den otevřených dveří na HZS,
- organizované návštěvy dětí a mládeže v rámci vyučování na požárních stanicích,
- soutěže (např. v požárním sportu, výtvarné apod.),
- názorná propagace,
- výstavy a akce popularizující požární ochranu a hasiče,
- poradenská a konzultační činnost,
- celoživotní vzdělávání v oblasti požární ochrany,
- propagační materiály s tématikou požární ochrany,
- regionální průzkumy veřejného mínění,
- podpora preventivní činnosti od jednotlivých fyzických osob, které mohou oslovit veřejnost.

6. *Spolupráce s občanskými sdruženími, veřejně prospěšnými organizacemi a jinými orgány a organizacemi působícími na úseku požární ochrany*

Občanská sdružení, veřejně prospěšné organizace a jiné orgány a organizace působící na úseku požární ochrany

1. *Spolupráce s Ministerstvem vnitra při zajišťování preventivně výchovné činnosti v oblastech*

- vytváření celostátních videoték,
- vytváření celostátní evidence informací v oblasti požární ochrany,
- celostátní průzkumy veřejného mínění,
- programy s požární tematikou uskutečňované v rámci mezinárodní spolupráce.

2. *Spolupráce s HZS ČR při zajišťování preventivně výchovné činnosti v oblastech*

- den otevřených dveří na HZS,
- organizované návštěvy dětí a mládeže v rámci vyučování na požárních stanicích ,
- soutěže (např. v požárním sportu, výtvarné apod.),
- názorná propagace,
- výstavy a akce popularizující požární ochranu a hasiče,
- poradenská a konzultační činnost,
- výchovné programy pro děti, mládež a dospělé,
- celoživotní vzdělávání v oblasti požární ochrany,
- propagační materiály s tématikou požární ochrany,
- regionální průzkumy veřejného mínění,
- podpora preventivní činnosti od jednotlivých fyzických osob, které mohou oslovit veřejnost,
- krajské videotéky.

3. *Spolupráce s orgány obce při zajišťování preventivně výchovné činnosti*

Název	**KONCEPCE POŽÁRNÍ PREVENCE V ČESKÉ REPUBLICE**
Zpracovatel	**MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR odbor prevence**
Odpovědný redaktor	**pplk. PhDr. Alena Snášelová**
Vydal	**MV–generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR Kloknerova 26, 148 01 Praha 4**
Tisk	**ASPEKT studio Hálkova 175, 261 01 Příbram I**
Vydání	**první**
Rok vydání	**2003**
Náklad	**1000 výtisků**
ISBN	**80-86640-09-4**

Tato publikace je vydávána na základě úkolu č. 4/SPD Plánu hlavních úkolů MV-generálního ředitelství HZS ČR na rok 2001 jako pomůcka pro vymezení základních směrů vývoje požární prevence v České republice a zabezpečení komplexního přístupu k plnění úkolů v dané oblasti.